

V Bruseli 15. júna 2018
(OR. en)

10184/18

**Medziinštitucionálny spis:
2018/0247 (COD)**

**ELARG 38
COWEB 92
CFSP/PESC 578
RELEX 563
FIN 474
CADREFIN 117
CODEC 1091
POLGEN 98**

NÁVRH

Od: Jordi AYET PUIGARNAU, riaditeľ,
v zastúpení generálneho tajomníka Európskej komisie

Dátum doručenia: 14. júna 2018

Komu: Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie

---

Č. dok. Kom.: COM(2018) 465 final

Predmet: Návrh NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorým sa stanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA III)

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2018) 465 final.

Príloha: COM(2018) 465 final

V Bruseli 14. 6. 2018
COM(2018) 465 final

2018/0247 (COD)

Návrh

**NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,
ktorým sa stanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA III)**

{SEC(2018) 310 final} - {SWD(2018) 337 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele

Tento návrh by sa mal považovať za súčasť viacročného finančného rámca načrtnutého v oznámení Európskej komisie s názvom „Moderný rozpočet pre Úniu, ktorá chráni, posilňuje a obraňuje – Viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027“¹. V oznámení sa stanovujú hlavné priority a celkový rozpočtový rámec pre programy EÚ pre vonkajšiu činnosť v rámci okruhu „Susedstvo a svet“. Patrí sem aj nástroj predvstupovej pomoci (IPA III).

V tomto návrhu sa ako dátum začatia uplatňovania IPA III stanovuje 1. január 2021. Predkladá sa Európskej únii 27 členských štátov. Je to v súlade s oznámením Spojeného kráľovstva o jeho zámere vystúpiť z Európskej únie a Euratomu na základe článku 50 Zmluvy o Európskej únii. Toto oznámenie bolo Európskej rade doručené 29. marca 2017.

V článku 49 Zmluvy o Európskej únii sa stanovuje, že každý európsky štát, ktorý rešpektuje hodnoty úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám a zaviazá sa tieto hodnoty podporovať, môže požiadať o členstvo v Únii. Európsky štát, ktorý požiadal o pristúpenie k Únii, sa môže stať členom, len keď sa potvrdí, že spĺňa kritériá členstva stanovené na zasadnutí Európskej rady v Kodani v júni 1993 („kodanské kritériá“), a za predpokladu, že Únia má kapacitu integrovať nového člena.

Kodanské kritériá sa vzťahujú na:

- stabilitu inštitúcií zaručujúcich demokraciu, právny štát, ľudské práva a rešpektovanie a ochranu menšín,
- existenciu fungujúceho trhového hospodárstva a schopnosť vyrovnat' sa s konkurenčným tlakom a trhovými silami v Únii, a
- schopnosť prevziať nielen práva, ale aj povinnosti stanovené v zmluvách vrátane dodržiavania cieľov politickej, hospodárskej a menovej únie.

Proces rozširovania je založený na stanovených kritériách a spravodlivej a dôslednej podmienenosti. Každý kandidát alebo potenciálny kandidát sa posudzuje samostatne. Cieľom posúdenia dosiahnutého pokroku a identifikovania nedostatkov je poskytnúť kandidátom alebo potenciálnym kandidátom stimuly a usmernenia na vykonávanie nevyhnutných ďalekosiahlych reforiem. Na to, aby k rozšíreniu skutočne došlo, je naďalej nevyhnutné pevné odhodlanie dodržiavať prístup „najskôr základné otázky“². Proces rozširovania posilňuje mier, demokraciu a stabilitu v Európe a umožňuje Únii lepšie reagovať na globálne výzvy. Transformačný vplyv procesu rozširovania prináša v krajinách zahrnutých do procesu rozširovania ďalekosiahle politické a hospodárske reformy, z ktorých má úžitok aj Únia ako celok. Pokrok smerom k pristúpeniu závisí od dodržiavania hodnôt Únie zo strany každého žiadateľa a od jeho schopnosti uskutočniť reformy potrebné na zosúladenie jeho politických,

¹ COM(2018) 321 final k dispozícii na adrese:

https://ec.europa.eu/commission/priorities/ democratic-change/future-europe/eu-budget-future_sk.

² Prístup „najskôr základné otázky“ prepája právny štát a základné práva s dvoma inými kľúčovými oblasťami prístupového procesu: jednou je správa hospodárskych záležitostí (výraznejšie zameranie sa na hospodársky rozvoj a zlepšenie konkurencieschopnosti) a druhou posilnenie demokratických inštitúcií a reforma verejnej správy. Každá z troch základných otázok je nesmierne dôležitá pre procesy reforiem v kandidátskych krajinách a potenciálnych kandidátoch a rieši kľúčové obavy občanov.

inštitucionálnych, právnych, administratívnych a hospodárskych systémov s pravidlami, normami, politikami a postupmi v Únii.

V novembri 2015 stanovila Európska komisia strednodobú stratégiu politiky rozširovania Únie³, ktorá stále platí. Súčasný program rozširovania sa vzťahuje na krajiny západného Balkánu a Turecko. Prístupové rokovania sa začali s týmito kandidátskymi krajinami: s Tureckom (2005), Čiernou Horou (2012) a so Srbskom (2014). Bývalá Juhoslovanská republika Macedónsko je kandidátom od roku 2005 a Albánsko získalo štatút kandidáta v roku 2014. Potenciálnymi kandidátmi sú Bosna a Hercegovina (ktorá predložila svoju žiadosť o vstup do EÚ vo februári 2016) a Kosovo* (s ktorým v apríli 2016 nadobudla platnosť dohoda o stabilizácii a pridružení). Európska komisia 17. apríla 2018 odporučila Rade, aby na základe dosiahnutého pokroku začala prístupové rokovania s bývalou Juhoslovanskou republikou Macedónsko a Albánskom. Tým by sa zachovala a prehĺbila súčasná dynamika reforiem.

Európska komisia vo svojom nedávnom oznámení s názvom „Dôveryhodná perspektíva rozšírenia pre krajiny západného Balkánu a väčšia angažovanosť EÚ v tejto oblasti“⁴ opätovne potvrdila pevnú a na zásluhách založenú perspektívu členstva krajín západného Balkánu. Ide o silné vyjadrenie podpory všetkým krajinám západného Balkánu a prejav angažovanosti EÚ v prospech ich európskej budúcnosti.

Komisia vedie otvorený a konštruktívny dialóg s Tureckom a využíva každú príležitosť, aby zdôraznila, že deklarovany záväzok Turecka pristúpiť k EÚ musí byť sprevádzaný príslušnými opatreniami a reformami. Zároveň má veľký záujem pokračovať v spolupráci s Tureckom v mnohých kľúčových oblastiach spoločného záujmu. Patria medzi ne obchodné a hospodárske vzťahy, energetika, doprava, migrácia a azyl, zahraničná politika, bezpečnosť a boj proti terorizmu.

Tento návrh nariadenia sa riadi tromi kľúčovými prvkami:

- Nástroj IPA III by sa mal v období 2021 – 2027 jasne vymedziť v novej stratégii pre západný Balkán a mal by zohľadňovať vývoj vzťahov s Tureckom. V IPA III sa zohľadňujú ciele tejto novej stratégie s cieľom:
  - maximalizovať vplyv hlavných iniciatív stanovených v tejto stratégii,
  - podporovať proces transformácie na západnom Balkáne v nasledujúcom období,
  - implementovať rozsiahle programy hospodárskych reforiem, a
  - obnoviť zameranie na reformy potrebné pre budúce členstvo.
- V stratégii pre západný Balkán sa uvádza potenciálny dátum pristúpenia aspoň niektorých kandidátov pod prísnu podmienkou, že by sa mali splniť všetky podmienky. K dispozícii musia byť finančné prostriedky na podporu príprav a investícií požadovaných v rokoch pred pristúpením. Patrí sem aj zabezpečenie postupného a plynulého prechodu z predvstupového štatútu na štatút členského štátu. Od partnerov sa takisto vyžaduje, aby vytvorili potrebnú kapacitu na čerpanie

³ COM(2015) 611 final k dispozícii na adrese:

https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/20151110_strategy_paper_en.pdf

* Týmto označením nie sú dotknuté pozície k štatútu a označenie je v súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244/1999 a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova.

⁴ COM(2018) 65 final k dispozícii na adrese:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52018DC0065>

finančných prostriedkov EÚ, najmä na vykonávanie poľnohospodárskej politiky a politiky súdržnosti.

- Vykonávanie nástroja IPA II stále prebieha, pričom treba zachovať kontinuitu.

Pokiaľ ide o politické priority, nástroj IPA III sa bude formovať na základe kľúčových priorít stanovených v príslušných dokumentoch politiky rozširovania a v strategických dokumentoch. Patria k nim: právny štát, základné práva a správa vecí verejných, sociálno-ekonomický rozvoj, politiky a *acquis* Únie, medzilidské kontakty a zmierenie, dobré susedské vzťahy a regionálna spolupráca. Zatiaľ čo tieto priority už boli stanovené v rámci nástroja IPA II, v tomto návrhu sa v jasnejšej podobe zohľadňujú ďalšie kľúčové výzvy, ako je migrácia, bezpečnosť, ochrana životného prostredia a zmena klímy.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Komisia zároveň navrhuje rozsiahle zefektívnenie nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti. Ciele nástroja predvstupovej pomoci sa však naďalej výrazne odlišujú od všeobecných cieľov vonkajšej činnosti Únie, keďže IPA sa zameriava na prípravu partnerov a podporu ich prístupového procesu. Preto je nevyhnutné zachovať špecializovaný nástroj na podporu politiky rozširovania a zároveň zabezpečiť, aby dopĺňal všeobecné ciele vonkajšej činnosti Únie, a najmä ciele Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI)⁵.

Tento návrh umožní Únii pokračovať v plnení cieľov predvstupovej pomoci. Podobne ako súčasné nástroje na financovanie vonkajšej činnosti by nástroj IPA III mal aj naďalej byť splnomocňujúcim nariadením, v ktorom sa stanovujú ciele, ktoré sa majú dosiahnuť pri príprave na prístupenie, a zároveň by sa ním malo uľahčiť zameranie pomoci na potreby jednotlivých kandidátov.

Ako sa uvádza v preskúmaní nástrojov vonkajšej činnosti v polovici trvania⁶, nástroj IPA II splnil svoj účel a usúdilo sa, že je relevantný. Preto sa navrhujú iba minimálne zmeny. Hlavnou zmenou je, že ciele by sa mali reštrukturalizovať v súlade s celkovým cieľom merania výkonnosti.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Pri vykonávaní tohto nariadenia sa má zabezpečiť súlad s ostatnými príslušnými politikami a programami Únie.

V tomto návrhu sa predvstupová pomoc aj naďalej považuje za kľúčový prvok politiky vonkajšej činnosti. Nástroj IPA III bude naďalej úzko prepojený s inými programami pre vonkajšiu činnosť.

Procesom rozširovania sa vnútorné politiky EÚ rozširujú na partnerov zapojených do procesu rozširovania. Prispieva okrem iného k:

- rozšíreniu vnútorného trhu, európskeho priestoru spravodlivosti a slobody a transeurópskych energetických a dopravných sietí,

⁵ C(2018) 460 final – Návrh nariadenia, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce.

⁶ Preskúmanie nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti v polovici trvania – https://ec.europa.eu/europeaid/evaluation-instrument-pre-accession-assistance-ipa-ii-draft-report_en.

- vytváraníu pracovných miest, rozvoju zručností, vzdelávaníu a sociálnemu začleňovaniu a znižovaniu chudoby,
- ochrane životného prostredia a zníženíu cezhraničného znečisťovania,
- zosúladeníu so spoločnou poľnohospodárskou politikou a spoločnou rybárskou politikou,
- úsilíu o diverzifikáciu zdrojov energie a zaistenie energetickej bezpečnosti vrátane rozvoja energie z obnoviteľných zdrojov a podpory energetickej efektívnosti a prechodu na obehové hospodárstvo, zlepšeníu odolnosti proti katastrofám, prevencíe rizika a zvládania katastrof,
- úsilíu dosiahnuť integrovanejší a strategickejší prístup k námorným politikám, vedeckej excelentnosti a digitálnej agende.

Okrem toho by konvergencia s politikou a právnymi predpismi Únie v oblasti klímy mala prinášať významné výhody pre partnerov zapojených do procesu rozširovania prostredníctvom nízkouhlíkového rozvoja a vytvárania ekologickejších pracovných miest v regióne, ktorý je veľmi zraniteľný na vplyv zmeny klímy.

V návrhu Komisie na viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027 sa stanovil ambicióznejší cieľ v oblasti zohľadňovania problematiky klímy vo všetkých programoch EÚ, pričom celkovým cieľom je, aby sa 25 % výdavkov EÚ vynakladalo na ciele v oblasti klímy. Prínos nástroja IPA III k dosahovaniu tohto celkového cieľa sa bude sledovať prostredníctvom systému ukazovateľov EÚ v oblasti klímy na vhodnej úrovni členenia vrátane používania presnejších metodík, ak sú k dispozícii. Komisia bude aj naďalej každoročne predkladať informácie o viazaných rozpočtových prostriedkoch v súvislosti s ročným návrhom rozpočtu.

S cieľom podporiť plné využitie potenciálu programu prispieť k cieľom v oblasti klímy sa bude Komisia počas celého procesu prípravy, implementácie, revízie a hodnotenia programu usilovať určiť relevantné opatrenia.

Program sa preto bude usilovať o komplementaritu so širokým spektrom programov Únie. Patria sem:

- programy vnútornej politiky (synergie s politikami v oblasti bezpečnosti, migrácie, výskumu a inovácií, životného prostredia a klímy, pripojiteľnosti a energie), a
- Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce, a to zachovaním súboru spoločných pravidiel vzťahujúcich sa na všetky nástroje na financovanie vonkajšej činnosti, zachovaním spoločnej investičnej zložky a zjednodušením príspevku nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti na podporu vonkajšieho rozmeru programu Erasmus.

Prijímateľ uvedený v prílohe I by mal aj naďalej využívať tematické programy Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce, a to najmä na podporu ľudských práv.

Nástroj IPA by takisto mal byť súčasťou Európskeho fondu pre udržateľný rozvoj plus stanoveného v nariadení o NDICI a mal by prispievať k pokrytiu potrieb v oblasti tvorby rezerv záruky pre vonkajšie činnosti, pokiaľ ide o operácie v prijímateľských krajinách uvedených v prílohe I. Záruka pre vonkajšie činnosti, ktorá je financovaná týmto nariadením a nariadením o NDICI, sa vzťahuje aj na tvorbu rezerv na makrofinančnú pomoc na riešenie kríz platobnej bilancie v prijímateľských krajinách uvedených v prílohe I a v iných relevantných krajinách. Tvorba rezerv záruky pre vonkajšie činnosti na makrofinančnú pomoc

by mala byť primeraná riešeniu politických výziev a hospodárskej nestability týchto krajín, pričom za referenčný bod sa považuje ročný objem úverov schválený v rámci preskúmania viacročného finančného rámca na roky 2014 – 2020 v polovici trvania. Táto neprogramovateľná podpora by mala dopĺňať iné formy pomoci stanovené v tomto nariadení.

Únia prostredníctvom svojich dohôd o stabilizácii a pridružení a ďalších dohôd s kandidátskymi krajinami a potenciálnymi kandidátmi aktívne podporuje partnerov zapojených do procesu rozširovania, aby vytvorili režimy hospodárskej súťaže.

Zvýšenie bezpečnosti v Európe je jednou z priorít programu Únie. Zlepšenie strategickej orientácie predvstupovej finančnej pomoci pomôže podporiť partnerov zapojených do procesu rozširovania pri predchádzaní organizovanej trestnej činnosti a korupcii a v boji proti nim, ako aj pri posilňovaní ich kapacít v oblasti presadzovania práva a riadenia migrácie vrátane riadenia hraníc.

Rozširovanie poskytuje Únii väčšiu váhu a posilňuje jej vplyv na medzinárodných fórach. Prístupový proces so západným Balkánom a Tureckom poskytuje Únii stále väčší záujem a vplyv v regiónoch Stredozemného a Čierneho mora a v povodí Dunaja.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Politika rozširovania vychádza z článku 21 Zmluvy o Európskej únii. Uvádza sa v ňom, že „činnosť Únie na medzinárodnej scéne sa spravuje zásadami, ktoré sa uplatnili pri jej založení, rozvoji a rozšírení a ktoré hodlá podporovať vo zvyšku sveta: demokracia, právny štát, univerzálnosť a nedeliteľnosť ľudských práv a základných slobôd, zachovávanie ľudskej dôstojnosti, rovnosť a solidarita a dodržiavanie zásad Charty Organizácie Spojených národov a medzinárodného práva“.

Právnym základom nástroja predvstupovej pomoci je článok 212 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

• Subsidiarita

Nástroj predvstupovej pomoci zohráva jedinečnú úlohu pri riešení cieľa, ktorým je príprava kandidátskych krajín a potenciálnych kandidátov na členstvo v Únii. Tento cieľ možno primerane dosiahnuť len na úrovni Únie.

Pridaná hodnota predvstupovej pomoci takisto spočíva v rozsahu nástrojov, ktoré využíva. Intenzívne využívanie iniciatív twinningu a TAIEX (nástroj technickej pomoci a výmeny informácií) prináša prijímateľom nástroja IPA odborné znalosti konkrétnych členských štátov s cieľom pomôcť im pri riešení ich osobitných potrieb. Budovanie dlhodobých vzťahov s podobnou partnerskou inštitúciou v členskom štáte je konkrétnym výsledkom twinningu.

Nástrojom predvstupovej pomoci sa aktívne podporuje územná spolupráca, napríklad prostredníctvom cezhraničných programov, programov nadnárodnej a medziregionálnej spolupráce a makroregionálnych stratégií. Pridaná hodnota je jasná: zmierenie a budovanie dôvery na západnom Balkáne, prekonávanie geografických a kultúrnych prekážok a rozvoj dobrých susedských vzťahov. Všetky tieto aspekty zostávajú kľúčovými aspektmi procesu rozširovania, ktoré sa riešia výlučne v programoch Únie, a nie inými darcami.

• Proporcionalita

V súlade so zásadou proporcionality navrhované nariadenie neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie jeho cieľov.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

• **Hodnotenia *ex post*/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Na konci roka 2016 sa uskutočnilo preskúmanie nástroja predvstupovej pomoci II (IPA II) v polovici trvania. Hoci bolo jeho vykonávanie len v počiatočnej fáze, pri externom hodnotení sa dospelo k záveru, že nástroj IPA II splnil svoje ciele, pokiaľ ide o priority Únie a potreby prijímateľov. V hodnotiacej správe sa zdôraznilo, že nástroj IPA II sa stal strategickejšim než jeho predchodca. Pokiaľ ide o priority, čoraz viac sa zameriava na:

- podporu kľúčových reforiem, t. j. troch „základných prvkov“ stratégie rozširovania (patria sem zásada právneho štátu a základné práva, posilnenie demokratických inštitúcií a reformy verejnej správy a správa hospodárskych záležitostí), a
- výsledky reforiem prostredníctvom zavedenia výkonnostného rámca.

Preukázal aj schopnosť pružne reagovať na vznikajúce krízy a výzvy (ako sú povodne, migrácia a otázky bezpečnosti).

Nástroj IPA II sa viac zameral na výkonnosť a výsledky, ale stále je tu priestor na zlepšenie: v kvalite ukazovateľov, vo vývoji rámcov monitorovania a hodnotenia na miestnej úrovni a v kvalite zberu údajov od prijímateľov.

V správe sa takisto zdôrazňuje, že nástroj IPA II má dobrú komplementaritu s opatreniami iných nástrojov, najmä s Európskym nástrojom pre demokraciu a ľudské práva (EIDHR) a nástrojom na podporu stability a mieru (IcSP). Mala by sa však zlepšiť koordinácia vo fáze plánovania a programovania.

Aby sa riešili zistenia preskúmania v polovici trvania, výkonnosť by sa mala stať stredobodom nástroja IPA III. Očakáva sa, že prostredníctvom strategickejšieho programovania návrh umožní lepšie riadenie celkových pridelených finančných prostriedkov odrážajúce záväzky prijímateľov a pokrok v oblasti reforiem. Takisto sa tým umožní väčšia flexibilita pri reagovaní na nové výzvy.

• **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Konzultácie so zainteresovanými stranami sa uskutočnili v rámci širšieho konzultačného procesu, ktorý prispel k preskúmaniu všetkých nástrojov vonkajšej činnosti v polovici trvania. Uskutočnili sa tri typy konzultácií so zainteresovanými stranami. Hodnotitelia uskutočnili približne 1 000 štruktúrovaných alebo pološtruktúrovaných rozhovorov s úradníkmi EÚ a zástupcami inštitúcií EÚ, členských štátov a partnerských krajín. Uskutočnilo sa niekoľko technických seminárov, na ktorých sa zúčastnili zástupcovia z Európskeho parlamentu, pracovných skupín Rady, výborov členských štátov, organizácií občianskej spoločnosti a miestnych orgánov a na ktorých sa predložili a prerokovali návrhy hodnotení. Na začiatku roka 2017 sa uskutočnila otvorená verejná konzultácia. Jej cieľom bolo získať od zainteresovaných strán spätnú väzbu o zisteniach vyplývajúcich z hodnotení nástrojov a o nástrojoch vonkajšej činnosti na obdobie po roku 2020.

Hlavné odkazy od zainteresovaných strán, s ktorými sa konzultovalo, sú tieto:

- Flexibilita: zainteresované strany sa zhodli na tom, že nové nástroje financovania by mali byť flexibilnejšie, aby mohli reagovať na nepredvídateľné výzvy a krízy. Zdôraznili najmä potrebu uľahčiť presun finančných prostriedkov medzi jednotlivými regiónmi a medzi postupmi pomoci. Zdôraznilo sa však aj to, že rastúca flexibilita by nemala oslabiť predvídateľnosť, zodpovednosť partnerov ani zameranie

sa na dosahovanie dlhodobých cieľov rozvoja. Niektorí respondenti argumentovali, že na zabezpečenie flexibility a predvídateľnosti je potrebný dostatok nepridelených rezerv.

- **Súdržnosť:** zainteresované strany sa domnievali, že je nevyhnutné zaistiť väčšiu súdržnosť medzi vnútornými a vonkajšími politikami Únie, ako aj medzi samotnými vonkajšími nástrojmi. Väčšina z nich odporučila, aby Únia zohrávala vedúcu úlohu pri zlepšovaní komplementarity medzi rôznymi zainteresovanými stranami v rámci Únie, ako aj mimo nej.
- **Zjednodušovanie:** Únia sa dôrazne vyzvala k tomu, aby naďalej zjednodušovala celkovú štruktúru nástrojov. Únia by mala takisto pokračovať vo svojom úsilí o zjednodušenie ťažkopádnych administratívnych a finančných postupov.
- **Finančná páka:** zainteresované strany sa zhodli, že inovatívne nástroje financovania môžu zohrávať dôležitú úlohu pri získavaní verejného a súkromného financovania vonkajšej pomoci Únie.

Tento návrh nariadenia, ktorým sa stanovuje nástroj IPA III, reaguje na väčšinu obáv, ktoré vyjadrili zainteresované strany, s ktorými sa konzultovalo.

- Zavádza sa ním väčšia flexibilita tým, že sa na začiatku nestanovujú pridelené prostriedky pre jednotlivých partnerov. Programový rámec nástroja IPA by mal vychádzať z vyvíjajúcich sa potrieb a mala by sa ním zabezpečiť rovnováha medzi predvídateľnosťou a financovaním na základe výkonnosti.
- Nová štruktúra nástrojov vonkajšej činnosti uľahčí súdržnosť a synergiu medzi nástrojom IPA III a Nástrojom susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce. Platí to najmä pre tematické zložky a zložky rýchlej reakcie, ktoré by sa mali využiť pri iniciatívach, ktorých ciele nie je možné účinne dosiahnuť prostredníctvom geografických programov.
- Nástroj IPA III by mal takisto ešte viac mobilizovať potenciál pákového efektu medzinárodných finančných inštitúcií a ďalších partnerov vrátane súkromného sektora. Jeho celkový rámec výkonnosti sa posilní a zjednoduší.

- **Externá expertíza**

Správa o preskúmaní v polovici trvania (uverejnená v decembri 2017) a súvisiace pracovné dokumenty útvarov Komisie⁷, ktoré sa vzťahujú na nástroje vonkajšej činnosti, sa vo veľkej miere zakladali na súbore nezávislých hodnotiacich správ vypracovaných v rokoch 2016 – 2017 (vykonalo sa jedno hodnotenie každého nástroja vrátane nástroja predvstupovej pomoci).

Komisia si zároveň objednala vypracovanie nezávislej správy s cieľom preskúmať súbor nástrojov vonkajšej činnosti, na ktoré sa vzťahuje správa o preskúmaní v polovici trvania, a z nich vyvodit' kľúčové ponaučenia a posolstvá⁸.

---

⁷ Správa o preskúmaní v polovici trvania a súvisiace pracovné dokumenty útvarov Komisie sú k dispozícii na adrese:
https://ec.europa.eu/europeaid/mid-term-review-report-external-financing-instruments_en

⁸ Správa o súdržnosti je k dispozícii na adrese:
https://ec.europa.eu/europeaid/coherence-report-insights-external-evaluation-external-financing-instruments_en

- **Posúdenie vplyvu**

V roku 2018 Komisia vykonala posúdenie vplyvu, v ktorom analyzovala, ktoré nástroje vonkajšej činnosti by sa mohli spojiť do jedného rozsiahleho nástroja.

V rámci posúdenia vplyvu sa analyzovali vplyvy zefektívnenia súčasných nástrojov, ku ktorým patrí nástroj rozvojovej spolupráce, Európsky rozvojový fond, nástroj európskeho susedstva, európsky nástroj pre demokraciu a ľudské práva, nástroj na podporu stability a mieru, nástroj spolupráce v oblasti jadrovej bezpečnosti a nástroj partnerstva. Dospelo sa v ňom k záveru, že nástroj predvstupovej pomoci by mal zostať samostatným nástrojom.

Posúdenie vplyvu získalo 27. apríla 2018 od výboru pre kontrolu regulácie pozitívne stanovisko s výhradami.

Hlavné výhrady sa týkali navrhovaného Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce, a najmä jeho riadiacej štruktúry, odôvodnenia zlúčenia viacerých nástrojov do jedného, finančných a politických dôsledkov začlenenia Európskeho rozvojového fondu do rozpočtu EÚ, základu financovania, stanovenia priorít a možnej účelovej viazanosti, ako aj rámca monitorovania a hodnotenia. Posúdenie vplyvu sa zodpovedajúcim spôsobom upravilo s cieľom riešiť otázky, na ktoré upozornil výbor pre kontrolu regulácie. Treba poznamenať, že žiadne z výhrad výboru pre kontrolu regulácie sa netýkali navrhovaného nariadenia, ktorým sa stanovuje nástroj IPA III, ani jeho vzájomného pôsobenia s rozsiahlejším nástrojom.

- **Zjednodušenie**

Tento návrh prináša minimálne zmeny súčasného nariadenia. Prispieva k celkovému cieľu zjednodušenia spôsobmi uvedenými ďalej.

- Zaistí sa ním súdržnosť s Nástrojom susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce. (Využívanie tematických programov bude dopĺňať geografické programy, pričom bude vychádzať zo záruky pre vonkajšie činnosti zriadenej v rámci tohto nástroja).
- Nadalej sa bude uplatňovať jednotný súbor pravidiel pre vonkajšie činnosti s použitím rozpočtových pravidiel stanovených v Nástroji susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (predtým zahrnutý v samostatnom nariadení o spoločných vykonávacích pravidlách pre vonkajšie činnosti). Vždy, keď to bude možné, sa bude opierať o nariadenie o rozpočtových pravidlách.
- Počas implementácie sa zmenou prístupu k programovaniu zníži počet programov pre jednotlivých partnerov, ktoré prijala Komisia. To bude viesť aj k zjednodušeniu pre prijímateľov, vďaka ktorému budú môcť reagovať na priority stanovené vo svojich vlastných strategických dokumentoch, ako aj k väčšej spoluzodpovednosti zo strany príjemcov.

- **Základné práva**

Politické priority nástroja IPA III sa budú zakladať na hlavných prioritách stanovených v príslušných dokumentoch politiky rozširovania a strategických dokumentoch, a najmä na dodržiavaní zásady právneho štátu a základných práv.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Európska komisia vo svojom oznámení z 2. mája 2018⁹ navrhla na nový program predvstupovej pomoci na roky 2021 – 2027 vyčleniť 14 500 000 000 EUR (v bežných cenách).

Podrobný odhadovaný finančný vplyv tohto návrhu je uvedený v legislatívnom finančnom výkaze, ktorý je pripojený k tomuto návrhu.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Vykonávanie sa bude musieť urýchliť, najmä v prvých rokoch, aby sa zabránilo štrukturálnym prieťahom pri uzatváraní zmlúv a vykonávaní a aby sa postupne odbúrali súčasné oneskorenia. Komisia bude venovať osobitnú pozornosť nepriamemu riadeniu s prijímateľmi. Z hodnotenia v polovici trvania vyplynulo, že zatiaľ čo sa vplyv z hľadiska zvýšenia zodpovednosti považuje za pozitívny, uzatváranie zmlúv bolo nedostatočné a došlo k dlhým oneskoreniam pri vykonávaní, najmä v Turecku.

Monitorovanie sa bude vykonávať na základe ukazovateľov stanovených v návrhu. Príslušné ukazovatele výkonnosti sa definujú a začlenia do programovacieho rámca nástroja IPA a medzi primerané požiadavky na podávanie správ uložené príjemcom finančných prostriedkov EÚ. Pri hodnotení výsledkov pomoci v rámci IPA III sa za referenčný bod budú považovať správy o rozšírení. Systém podávania správ o výkonnosti by mal zabezpečiť, aby sa údaje na monitorovanie vykonávania a výsledky získavali efektívne, účinne a včas.

Komisia bude pravidelne monitorovať svoje opatrenia a skúmať pokrok dosiahnutý pri dosahovaní výsledkov. V súlade s odsekmi 22 a 23 Medziinštitucionálnej dohody z 13. apríla 2016¹⁰, v ktorej tieto tri inštitúcie potvrdili, že hodnotenia existujúcich právnych predpisov a politík by mali predstavovať základ pre posúdenie vplyvu možných ďalších opatrení, Komisia vykoná priebežné a záverečné hodnotenie. V hodnoteniach sa posúdia účinky nástroja v praxi na základe príslušných ukazovateľov a cieľov a podrobnej analýzy miery, do akej sa nástroj môže považovať za relevantný, účinný a efektívny, poskytuje dostatočnú pridanú hodnotu EÚ a je v súlade s ostatnými politikami EÚ. Hodnotenia budú zahŕňať poznatky získané na určenie akýchkoľvek nedostatkov/problémov alebo akéhokoľvek potenciálu na ďalšie zlepšenie opatrení alebo ich výsledkov a na maximalizáciu ich využívania/vplyvu.

Záveru hodnotení sa spolu s pripomienkami oznámia Európskemu parlamentu a Rade.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Pokiaľ je to možné, tento návrh má podobnú štruktúru ako ostatné programy Únie. Takisto sa v ňom uprednostňuje jeden súbor pravidiel pre vonkajšie činnosti. V súčasnosti sa to dosahuje spoločnými vykonávacími pravidlami pre vonkajšie činnosti, ktoré boli začlenené do Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce. S cieľom zachovať väčšiu mieru

⁹ COM(2018) 321, 2.5.2018.

¹⁰ Medziinštitucionálna dohoda medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o lepšej tvorbe práva z 13. apríla 2016 (Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1 – 14).

zjednodušenia sa v návrhu v maximálnej miere zavádzajú krížové odkazy na Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce.

V kapitole I sa vymedzuje rozsah pôsobnosti nástroja a stanovujú sa vymedzenia pojmov, ciele, rozpočet a súbor ustanovení týkajúcich sa viacerých programov. Vymedzenia sú zosúladené s Nástrojom susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce, pričom náležitá pozornosť sa venovala tomu, aby sa predišlo duplicité s nariadením o rozpočtových pravidlách. Ciele sú naďalej zhruba podobné tým, ktoré sa sledovali v predchádzajúcom nástroji IPA II, ale sú štruktúrované súdržnejším spôsobom, aby sa zohľadnil celkový zámer zostavovania rozpočtu na základe výkonnosti, v rámci ktorého sa konkrétne ciele zosúladia s pridelenými rozpočtovými prostriedkami (hlavami). Rozpočet sa uvádza ako celková suma, pričom zámerom je, aby zostal čo najflexibilnejší. Výnimkou z tohto pravidla je údaj o maximálnej výške výdavkov plánovaných v cezhraničných programoch na zachovanie súčasného objemu výdavkov. Ustanovenia týkajúce sa viacerých programov prispievajú k celkovému cieľu zjednodušenia tým, že sa v nich jasne uvádza, ktorý jednotný súbor pravidiel sa uplatňuje, keď nástroj IPA III prispieva k iným programom.

V kapitole II sa zabezpečuje súlad s celkovým politickým rámcom. Takisto sa v nej stanovuje záväzok úzko spolupracovať s členskými štátmi, aby sa zabezpečila súdržnosť a celková koordinácia darcov.

V kapitole III sú podrobne opísané jednotlivé kroky implementácie od stanovenia programovacieho rámca nástroja IPA III po prijímanie ročných a viacročných akčných plánov a opatrení. V programovacom rámci nástroja IPA sa dôraz presúva z rozpočtových prostriedkov pridelených jednotlivým partnerom na výkonnosť pri dosahovaní cieľov. Pomoc sa bude aj naďalej zameriavať a prispôbovať podľa konkrétnej situácie prijímateľov. Prístup k finančným prostriedkom by však mal byť okrem zásady „spravodlivého rozdelenia“ založený na kritériách, ako je zrelosť projektu/programu, očakávaný vplyv a pokrok v oblasti právneho štátu, základných práv a správy vecí verejných. Mechanizmus odmeny za výkonnosť je preto súčasťou celkových pridelených rozpočtových prostriedkov.

V návrhu sa zachováva jednotný súbor pravidiel prijímania ročných a viacročných plánov vymedzených v Nástroji susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce. Nedošlo k žiadnym významným zmenám pravidiel, ktoré boli predtým súčasťou spoločných vykonávacích pravidiel pre vonkajšie činnosti.

Kapitolou IV sa do návrhu zavádzajú pravidlá oprávnenosti, ktoré boli predtým stanovené v spoločných vykonávacích pravidlách pre vonkajšie činnosti.

V kapitole V sa stanovuje, že rozpočtová záruka poskytnutá v rámci Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce bude zahŕňať aj prijímateľov v rámci nástroja IPA III. Za operácie, na ktoré sa záruka vzťahuje, bude aj naďalej zodpovedná správa vytvorená pre finančné nástroje v rámci nástroja IPA III, najmä investičný rámec pre západný Balkán.

V kapitole VI sa stanovujú spôsoby monitorovania, hodnotenia a podávania správ, na ktoré by sa mal naďalej vzťahovať spoločný súbor pravidiel stanovený v [Nástroji susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce].

V kapitole VII sa stanovujú konečné a prechodné ustanovenia. Aby sa predišlo prerušeniu, nástroj IPA II sa bude naďalej uplatňovať na operácie financované na základe uvedeného nariadenia.

Návrh

**NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,
ktorým sa stanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA III)**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,
so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 212 ods. 2,
so zreteľom na návrh Európskej komisie,
po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,
so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹¹,
so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov¹²,
konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,
keďže:

- (1) Účinnosť nariadenia (EÚ) č. 231/2014¹³ uplynie 31. decembra 2020. V záujme zachovania efektívnosti Únie v oblasti vonkajšej činnosti by sa mal zachovať rámec na plánovanie a poskytovanie vonkajšej pomoci.
- (2) Ciele nástroja predvstupovej pomoci sa výrazne odlišujú od všeobecných cieľov vonkajšej činnosti Únie, keďže tento nástroj je zameraný na prípravu prijímateľov uvedených v prílohe I na budúce členstvo v Únii a podporu ich prístupového procesu. Je preto nevyhnutné mať k dispozícii špecializovaný nástroj na podporu rozširovania a zároveň zabezpečiť jeho komplementaritu so všeobecnými cieľmi vonkajšej činnosti Únie, a najmä s Nástrojom susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI).
- (3) V článku 49 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ) sa stanovuje, že každý európsky štát, ktorý rešpektuje hodnoty úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám a zaväzuje sa tieto hodnoty podporovať, môže požiadať o členstvo v Únii. Európsky štát, ktorý požiadal o prístupenie k Únii, sa môže stať členom, len keď sa potvrdí, že spĺňa kritériá členstva stanovené na zasadnutí Európskej rady v Kodani v júni 1993 (ďalej len „kodanské kritériá“), a za predpokladu, že Únia má kapacitu integrovať nového člena. Kodanské kritériá sa týkajú stability inštitúcií zaručujúcich demokraciu, právny štát, ľudské práva a rešpektovanie a ochranu menšín, existenciu fungujúceho trhového hospodárstva, schopnosť zvládať konkurenčný tlak a trhové sily v Únii a schopnosť vziať na seba nielen práva, ale aj povinnosti vyplývajúce zo zmlúv vrátane dodržiavania cieľov politickej, hospodárskej a menovej únie.

¹¹ Ú. v. EÚ C , , s. .

¹² Ú. v. EÚ C , , s. .

¹³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II) (Ú. v. EÚ L 77, 15.3.2014, s. 11).

- (4) Proces rozširovania je založený na stanovených kritériách a spravodlivej a dôslednej podmienenosti. Každý prijímateľ sa posudzuje na základe vlastných zásluh. Cieľom posudzovania dosiahnutého pokroku a identifikácie nedostatkov je poskytnúť prijímateľom uvedeným v prílohe I stimuly a usmernenia na vykonávanie potrebných ďalekosiahlych reforiem. Na to, aby sa perspektíva rozšírenia stala realitou, je naďalej nevyhnutný pevný záväzok dodržiavať zásadu „najskôr základné otázky“¹⁴. Pokrok smerom k pristúpeniu závisí od dodržiavania hodnôt Únie zo strany jednotlivých žiadateľov a od ich schopnosti uskutočniť potrebné reformy na harmonizáciu ich politického, inštitucionálneho, právneho, administratívneho a hospodárskeho systému s pravidlami, normami, politikami a postupmi v Únii.
- (5) Politika rozširovania Únie je investíciou do mieru, bezpečnosti a stability v Európe. Poskytuje väčšie hospodárske a obchodné príležitosti k vzájomnému prospechu Únie a štátov, ktoré sa o členstvo usilujú. Perspektíva členstva v Únii má silný transformačný účinok, ktorý zanecháva pozitívne demokratické, politické, ekonomické a spoločenské zmeny.
- (6) Európska komisia vo svojom oznámení *Dôveryhodná perspektíva rozšírenia pre krajiny západného Balkánu a väčšia angažovanosť EÚ v tejto oblasti*¹⁵ potvrdila pevnú a na zásluhách založenú perspektívu členstva krajín západného Balkánu v EÚ. Ide o silné vyjadrenie podpory všetkým krajinám západného Balkánu a prejav angažovanosti EÚ v prospech ich európskej budúcnosti.
- (7) Pomoc by sa mala poskytovať aj v súlade s dohodami, ktoré uzatvorila Únia s prijímateľmi uvedenými v prílohe I. Zameriavať by sa mala najmä na pomoc prijímateľom uvedeným v prílohe I pri posilňovaní demokratických inštitúcií a právneho štátu, reformovaní súdnictva a verejnej správy, dodržiavaní základných práv a podpore rodovej rovnosti, tolerance, sociálneho začlenenia a nediskriminácie. Takisto by mala podporovať kľúčové zásady a práva vymedzené v Európskom pilieri sociálnych práv¹⁶. Účelom pomoci by naďalej mala byť podpora ich úsilia o prehlbenie regionálnej, makroregionálnej a cezhraničnej spolupráce, ako aj posilnenie územného rozvoja, a to aj vykonávaním makroregionálnych stratégií Únie. Mala by tiež posilňovať ich hospodársky a sociálny rozvoj a správu hospodárskych záležitostí a byť základom agendy inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, a to aj realizáciou regionálneho rozvoja, rozvoja poľnohospodárstva a vidieka, sociálnych politík a politík zamestnanosti a rozvoja digitálnej ekonomiky a spoločnosti, čo je zároveň v súlade s hlavnou iniciatívou s názvom Digitálna agenda pre západný Balkán.
- (8) Únia by na základe skúseností svojich členských štátov mala podporovať prechod k pristúpeniu v prospech prijímateľov uvedených v prílohe I. Táto spolupráca by sa mala osobitne zameriavať na výmenu skúseností, ktoré členské štáty získali v procese reforiem.

---

¹⁴ Prístup „najskôr základné otázky“ prepája právny štát a základné práva s dvoma inými kľúčovými oblasťami prístupového procesu: jednou je správa hospodárskych záležitostí (výraznejšie zameranie sa na hospodársky rozvoj a zlepšenie konkurencieschopnosti) a druhou posilnenie demokratických inštitúcií a reforma verejnej správy. Každá z troch základných otázok je nesmierne dôležitá pre procesy reforiem v kandidátskych krajinách a potenciálnych kandidátoch a rieši kľúčové obavy občanov.

¹⁵ COM(2018) 65 final, k dispozícii na adrese: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/communication-credible-enlargement-perspective-western-balkans_en.pdf.

¹⁶ Európsky pilier sociálnych práv slávnostne vyhlásený Európskym parlamentom, Radou a Komisiou na Sociálnom samite pre spravodlivé pracovné miesta a rast 17. novembra 2017 v Göteborgu.

- (9) Posilnená strategická a operačná spolupráca medzi Úniou a prijímateľmi uvedenými v prílohe I v oblasti bezpečnosti zohráva kľúčovú úlohu pri účinnom a efektívnom riešení bezpečnostných a teroristických hrozieb.
- (10) Je mimoriadne dôležité, aby sa ešte viac zintenzívnila spolupráca v oblasti migrácie vrátane riadenia hraníc, zabezpečovania prístupu k medzinárodnej ochrane, výmeny relevantných informácií, posilňovania prínosov migrácie v oblasti rozvoja, uľahčenia legálnej migrácie a migrácie za prácou, zlepšenia kontroly hraníc a nášho úsilia v boji proti neregulárnej migrácii, obchodovaniu s ľuďmi a prevádzačstvu.
- (11) Posilňovanie právneho štátu vrátane boja proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti, ako aj dobrá správa vecí verejných vrátane reformy verejnej správy, sú pre väčšinu prijímateľov uvedených v prílohe I naďalej kľúčovými výzvami, ktoré zohrávajú zásadnú úlohu v tom, aby sa prijímatelia priblížili k Únii a neskôr v plnej miere prevzali záväzky vyplývajúce z členstva v Únii. Vzhľadom na dlhodobejšiu povahu reforiem realizovaných v uvedených oblastiach a potrebu zaznamenávať dosiahnutý pokrok by sa finančná pomoc poskytovaná podľa tohto nariadenia mala čo najskôr zamerať na požiadavky vzťahujúce sa na prijímateľov uvedených v prílohe I.
- (12) Komisia by v súlade so zásadou participatívnej demokracie mala podporovať parlamentný dohľad v každej prijímateľskej krajine uvedenej v prílohe I.
- (13) Prijímatelia uvedení v prílohe I musia byť lepšie pripravení na riešenie globálnych výziev, ako sú napríklad udržateľný rozvoj a zmena klímy, a na zosúladenie s úsilím Únie na riešenie týchto otázok. Tento program odzrkadľuje dôležitosť boja proti zmene klímy v súlade so záväzkami Únie vykonávať Parížsku dohodu a ciele trvalo udržateľného rozvoja, pričom by mal prispieť k uplatňovaniu hľadiska ochrany klímy v politikách Únie a k dosiahnutiu celkového cieľa 25 % výdavkov rozpočtu EÚ na podporu cieľov v oblasti klímy. Očakáva sa, že akciami v rámci tohto programu sa prispeje na ciele v oblasti klímy prostriedkami vo výške 16 % celkového finančného krytia programu. Relevantné akcie sa určia počas prípravy a implementácie programu, pričom celkový prínos tohto programu by mal byť súčasťou príslušných hodnotení a procesov preskúmania.
- (14) Akcie v rámci tohto nástroja by mali podporovať vykonávanie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj prijatej OSN ako univerzálneho programu, ku ktorému sa v plnej miere zaviazala EÚ a jej členské štáty a ktorý podporili všetci prijímatelia uvedení v prílohe I.
- (15) Týmto nariadením sa stanovuje finančné krytie na jeho obdobie uplatňovania, ktoré má v priebehu ročného rozpočtového postupu predstavovať pre Európsky parlament a Radu hlavnú referenčnú sumu v zmysle [odkaz sa bude podľa potreby aktualizovať podľa novej medziinštitucionálnej dohody: bod 17 Medziinštitucionálnej dohody z 2. decembra 2013 medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových otázkach a riadnom finančnom hospodárení¹⁷].
- (16) Komisia a členské štáty by mali zaručiť súlad, súdržnosť a komplementaritu svojej pomoci, a to najmä prostredníctvom pravidelných konzultácií a častých výmen informácií v priebehu rôznych etáp cyklu pomoci. Mali by sa tiež vykonať potrebné kroky na zaistenie lepšej koordinácie a komplementarity s inými darcami, a to aj prostredníctvom pravidelných konzultácií. Mala by sa posilniť úloha občianskej

¹⁷ Odkaz sa bude aktualizovať: Ú. v. EÚ C 373, 20.12.2013, s. 1. Dohoda je k dispozícii na adrese [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32013Q1220\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32013Q1220(01)).

spoločnosti, a to v rámci programov, ktoré sa implementujú prostredníctvom vládnych orgánov, ako aj v pozícii priameho prijímateľa pomoci Únie.

- (17) Priority akcie na dosiahnutie cieľov v príslušných oblastiach politiky, ktoré sa budú podporovať v rámci tohto nariadenia, by sa mali definovať v programovacom rámci, ktorý Komisia vypracuje na obdobie viacročného finančného rámca Únie na roky 2021 až 2027 v partnerstve s prijímateľmi uvedenými v prílohe I, a to na základe programu rozširovania a ich špecifických potrieb a v súlade so všeobecnými a špecifickými cieľmi definovanými v tomto nariadení, pričom sa náležite zohľadnia príslušné národné stratégie. V programovacom rámci by sa mali určiť oblasti, na ktorých podporu sa má pomoc poskytovať, spolu s orientačnou alokáciou na jednotlivé oblasti podpory vrátane odhadovaných výdavkov súvisiacich s klímou.
- (18) Pomoc poskytovaná prijímateľom uvedeným v prílohe I, pokiaľ ide o ich reformné úsilie s ohľadom na členstvo v Únii, je v záujme Únie. Pomoc by sa mala spravovať s výrazným zameraním sa na výsledky a so stimulmi pre tých, ktorí preukážu svoj záväzok k reformám prostredníctvom účinnej implementácie predvstupovej pomoci a pokroku na ceste k splneniu kritérií členstva.
- (19) Prechod z priameho riadenia finančných prostriedkov predvstupovej pomoci Komisiou na nepriame riadenie prijímateľmi uvedenými v prílohe I by mal byť postupný a v súlade s príslušnými kapacitami uvedených prijímateľov. Pomoc by naďalej mala využívať štruktúry a nástroje, ktoré sa osvedčili v predvstupovom procese.
- (20) Únia by sa mala snažiť o najefektívnejšie využívanie dostupných zdrojov tak, aby optimalizovala účinok svojej vonkajšej činnosti. Malo by sa to dosiahnuť súdržnosťou a komplementaritou medzi nástrojmi Únie na financovanie vonkajšej činnosti, ako aj vytvorením synergií s inými politikami a programami Únie. V príslušných prípadoch to zahŕňa aj súdržnosť a komplementaritu s makrofinančnou pomocou.
- (21) V záujme maximalizácie vplyvu kombinovaných intervencií na dosiahnutie spoločného cieľa by týmto nariadením malo byť možné prispievať na akcie v rámci iných programov, ak sa príspevkami neuhrádzajú tie isté náklady.
- (22) Finančné prostriedky poskytované podľa tohto nariadenia by sa mali použiť na financovanie akcií v rámci medzinárodného rozmeru programu Erasmus, ktorý by sa mal implementovať podľa nariadenia o programe Erasmus¹⁸.
- (23) Na toto nariadenie by sa mali vzťahovať horizontálne rozpočtové pravidlá prijaté Európskym parlamentom a Radou na základe článku 322 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Uvedené pravidlá sú stanovené v nariadení o rozpočtových pravidlách a určujú predovšetkým postup zostavovania a plnenia rozpočtu prostredníctvom grantov, verejného obstarávania, cien, nepriameho plnenia, finančnej pomoci, rozpočtovej podpory, trustových fondov, finančných nástrojov a rozpočtových záruk, ako aj stanovujú kontroly zodpovednosti účastníkov finančných operácií. Pravidlá prijaté na základe článku 322 ZFEÚ sa takisto týkajú ochrany rozpočtu Únie v prípade všeobecných nedostatkov, pokiaľ ide o zásadu právneho štátu v členských štátoch a tretích krajinách, keďže rešpektovanie zásad právneho štátu je nevyhnutným predpokladom na správne finančné riadenie a účinné financovanie z prostriedkov EÚ.
- (24) Typy financovania a spôsoby plnenia podľa tohto nariadenia by sa mali zvoliť na základe ich schopnosti splniť špecifické ciele akcií a dosiahnuť výsledky, berúc do

---

¹⁸ Nové nariadenie o programe Erasmus.

úvahy najmä náklady na kontroly, administratívne zaťaženie a očakávané riziko nesúlady. K tomu by malo patriť posúdenie využitia jednorazových platieb, paušálnych sadziieb a jednotkových nákladov, ako aj financovanie nesúvisiace s nákladmi, ako sa uvádza v článku 125 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

- (25) Únia by mala aj naďalej uplatňovať spoločné pravidlá pre vykonávanie vonkajšej činnosti. Pravidlá a postupy implementácie nástrojov Únie na financovanie vonkajšej činnosti sú stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. [NDICI]. Na riešenie konkrétnych situácií, najmä v oblasti politiky cezhraničnej spolupráce, poľnohospodárstva a rozvoja vidieka, by sa mali zaviesť dodatočné podrobné ustanovenia.
- (26) Vonkajšia činnosť sa často vykonáva v mimoriadne nestálom prostredí, v ktorom je nevyhnutné neustále a rýchlo sa prispôbovať vyvíjajúcim sa potrebám partnerov Únie a globálnym výzvam, ako sú ľudské práva, demokracia a dobrá správa vecí verejných, bezpečnosť a stabilita, zmena klímy a životné prostredie a neregulárna migrácia a jej hlavné príčiny. Zosúladienie zásady predvídateľnosti s potrebou rýchlo reagovať na nové potreby si preto vyžaduje prispôbenie finančnej implementácie programov. Toto nariadenie by v záujme zvýšenia schopnosti Únie reagovať na nepredvídané potreby a zároveň v súlade so zásadou, že rozpočet Únie sa stanovuje raz ročne, malo zachovať možnosť uplatňovať flexibilitu, ktorá je už povolená v nariadení o rozpočtových pravidlách pre iné politiky, konkrétne prenos finančných prostriedkov a opätovné viazanie už viazaných finančných prostriedkov, aby sa zabezpečilo efektívne využitie finančných prostriedkov EÚ pre občanov EÚ aj pre prijímateľov uvedených v prílohe I, čím sa maximalizujú finančné prostriedky EÚ dostupné na intervencie v rámci vonkajšej činnosti EÚ.
- (27) Nový Európsky fond pre udržateľný rozvoj plus (EFSD+), ktorý nadväzuje na svojho predchodcu, by mal tvoriť integrovaný finančný balík na poskytovanie kapacity financovania vo forme grantov, rozpočtových záruk a iných finančných nástrojov na celosvetovej úrovni, a to aj prijímateľom uvedeným v prílohe I. Riadenie operácií vykonávaných podľa tohto nariadenia by mala naďalej zabezpečovať investičný rámec pre západný Balkán.
- (28) Záruka pre vonkajšie činnosti by mala podporovať operácie EFSD+ a nástroj IPA III by mal prispieť k pokrytiu potrieb v oblasti tvorby rezerv, pokiaľ ide o operácie v prospech prijímateľov uvedených v prílohe I, a to aj v prípade rezerv a záväzkov, ktoré vznikajú v súvislosti s úvermi v rámci makrofinančnej pomoci.
- (29) Je dôležité zabezpečiť, aby sa programy cezhraničnej spolupráce implementovali koherentne s rámcom stanoveným v programoch vonkajšej činnosti a v nariadení o územnej spolupráci. V tomto nariadení by sa mali stanoviť osobitné ustanovenia o spolufinancovaní.
- (30) Ročné alebo viacročné akčné plány a opatrenia uvedené v článku 8 predstavujú pracovné programy podľa nariadenia o rozpočtových pravidlách. Ročné alebo viacročné akčné plány sa skladajú zo súboru opatrení zoskupených do jedného dokumentu.
- (31) V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách, nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013¹⁹, nariadením Rady (Euratom, ES) č. 2988/95²⁰,

¹⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa

nariadením Rady (Euratom, ES) č. 2185/96²¹ a nariadením Rady (EÚ) 2017/1939²² majú byť finančné záujmy Únie chránené účinnými a primeranými opatreniami vrátane prevencie, zisťovania, nápravy a vyšetrovania nezrovnalostí a podvodov, vymáhania stratených, nesprávne vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov a v prípade potreby ukladania administratívnych sankcií. Konkrétne môže Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) vykonávať v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) č. 883/2013 a nariadením (Euratom, ES) č. 2185/96 administratívne vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste s cieľom zistiť, či nedošlo k podvodu, korupcii alebo akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie. Európska prokuratúra môže v súlade s nariadením (EÚ) 2017/1939 vyšetrovať a sťahovať podvody a iné trestné činy poškodzujúce finančné záujmy Únie, ako sa stanovuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371²³. V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách má každá osoba alebo každý subjekt, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, v plnej miere spolupracovať pri ochrane finančných záujmov Únie, udeliť Komisii, úradu OLAF, prípadne Európskej prokuratúre a Európskemu dvoru audítorov potrebné práva a prístup a zabezpečiť, aby všetky tretie strany zúčastňujúce sa na implementácii finančných prostriedkov Únie udelili rovnocenné práva. Prijímatelia uvedení v prílohe I by takisto mali bezodkladne nahlasovať Komisii nezrovnalosti, ktoré boli predmetom prvého správneho alebo súdneho zistenia, vrátane podvodov, a naďalej ju informovať o napredovaní správnych a súdnych konaní. Keďže cieľom je zosúladienie osvedčených postupov v členských štátoch, toto nahlasovanie by sa malo uskutočňovať elektronicky prostredníctvom systému riadenia nezrovnalostí, ktorý zaviedla Komisia.

- (32) S cieľom zohľadniť zmeny v rámci politiky rozširovania alebo významný vývoj týkajúci sa prijímateľov uvedených v prílohe I by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pokiaľ ide o úpravu a aktualizáciu tematických priorít pomoci uvedených v prílohách II a III. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby sa tieto konzultácie viedli v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva. Predovšetkým v záujme zaistenia rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty poskytujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov a experti Európskeho parlamentu a Rady majú stály prístup na zasadnutia expertných skupín Komisie, ktoré sa venujú príprave delegovaných aktov,
- (33) V záujme zabezpečenia jednotných podmienok na vykonávanie tohto nariadenia, a to najmä pokiaľ ide o špecifické podmienky a štruktúry nepriameho riadenia v prípade

---

zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1).

²⁰ Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 312, 23.12.1995, s. 1).

²¹ Nariadenie Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi (Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2).

²² Nariadenie Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2017, s. 1).

²³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 z 5. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 29).

prijímateľov uvedených v prílohe I a o implementáciu pomoci pre rozvoj vidieka, by sa vykonávacie právomoci mali preniesť na Komisiu. Tieto právomoci by sa mali vykonávať v súlade s [nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011²⁴]. Pri určovaní jednotných podmienok vykonávania tohto nariadenia by sa mali zohľadniť skúsenosti získané pri riadení a implementácii predvstupovej pomoci v minulosti. Ak si to vývoj situácie vyžaduje, uvedené jednotné podmienky by sa mali zmeniť.

- (34) Právomoc výboru zriadeného podľa tohto nariadenia by sa mala vzťahovať aj na právne akty a záväzky podľa nariadenia (ES) č. 1085/2006²⁵ a nariadenia (EÚ) č. 231/2014, ako aj na vykonávanie článku 3 nariadenia Rady (ES) č. 389/2006²⁶.
- (35) S cieľom umožniť čo najrýchlejšie uplatňovanie opatrení stanovených v tomto nariadení by toto nariadenie malo nadobudnúť účinnosť [skôr ako dvadsiatym] dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy

Týmto nariadením sa stanovuje program „nástroj predvstupovej pomoci“ (ďalej len nástroj „IPA III“).

Stanovujú sa v ňom jeho ciele, rozpočet na obdobie 2021 – 2027, formy pomoci Únie a pravidlá poskytovania takejto pomoci.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

„cezhraničná spolupráca“ je spolupráca medzi členskými štátmi EÚ a prijímateľmi uvedenými v prílohe I, medzi dvoma alebo viacerými prijímateľmi uvedenými v prílohe I alebo medzi prijímateľmi uvedenými v prílohe I a krajinami a územiaми uvedenými v prílohe I k [nariadeniu o NDICI], ako sa uvádza v článku 3 ods. 1 písm. b) [nariadenia o EÚS]²⁷.

²⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

²⁵ Nariadenie Rady (ES) č. 1085/2006 zo 17. júla 2006, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA) (Ú. v. EÚ L 210, 31.7.2006, s. 82).

²⁶ Nariadenie Rady (ES) č. 389/2006 z 27. februára 2006, ktorým sa vytvára nástroj finančnej podpory na stimulovalie hospodárskeho rozvoja komunity cyperských Turkov a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2667/2000 o Európskej agentúre pre obnovu (Ú. v. EÚ L 65, 7.3.2006, s. 5).

²⁷ COM(2018) 374 final – návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Európska územná spolupráca (Interreg) podporovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a vonkajších finančných nástrojov.

Článok 3

Ciele nástroja IPA III

1. Všeobecným cieľom nástroja IPA III je podpora prijímateľov uvedených v prílohe I pri prijímaní a implementovaní politických, inštitucionálnych, právnych, administratívnych, sociálnych a hospodárskych reforiem, ktoré sa od týchto prijímateľov požadujú v záujme zaistenia dodržiavania hodnôt Únie a postupného zosúladenia sa s pravidlami, normami, politikami a postupmi Únie s cieľom dosiahnuť členstvo v Únii, čím sa prispieva k ich stabilite, bezpečnosti a prosperite.
2. Nástroj IPA III má tieto špecifické ciele:
  - a) posilniť právny štát, demokraciu, dodržiavanie ľudských práv, základných práv a medzinárodného práva, občiansku spoločnosť a bezpečnosť, ako aj zlepšiť riadenie migrácie vrátane riadenia hraníc;
  - b) posilniť účinnosť verejnej správy a podporiť štrukturálne reformy a dobrú správu vecí verejných na všetkých úrovniach;
  - c) formovať pravidlá, normy, politiky a postupy prijímateľov uvedených v prílohe I tak, aby boli v súlade s pravidlami, normami, politikami a postupmi Únie, a posilniť zmierenie a dobré susedské vzťahy, ako aj medziľudské kontakty a komunikáciu;
  - d) posilniť hospodársky a sociálny rozvoj, a to aj prostredníctvom zvýšenej pripojiteľnosti a regionálneho rozvoja, poľnohospodárstva a rozvoja vidieka, sociálnych politík a politík zamestnanosti, posilniť ochranu životného prostredia, zvýšiť odolnosť proti zmene klímy, urýchliť prechod na nízkouhľikové hospodárstvo a rozvíjať digitálnu ekonomiku a spoločnosť;
  - e) podporovať územnú a cezhraničnú spoluprácu.
3. V súlade so špecifickými cieľmi tematické priority poskytovania pomoci v závislosti od potrieb a kapacít prijímateľov uvedených v prílohe I sa uvádzajú v prílohe II. Tematické priority pre oblasť cezhraničnej spolupráce medzi prijímateľmi uvedenými v prílohe I sa uvádzajú v prílohe III. Každá z uvedených tematických priorít môže prispieť k dosiahnutiu viac ako jedného špecifického cieľa.

Článok 4

Rozpočet

1. Finančné krytie na implementáciu nástroja IPA III na obdobie 2021 – 2027 je 14 500 000 000 EUR v bežných cenách.
2. Suma uvedená v odseku 1 sa môže použiť na technickú a administratívnu pomoc určenú na implementáciu programu, ako sú prípravné, monitorovacie, kontrolné, audítorské a hodnotiace činnosti vrátane systémov informačných technológií na úrovni inštitúcií a akékoľvek činnosti týkajúce sa prípravy budúceho programu predvstupovej pomoci v súlade s článkom 20 [nariadenia o NDICI].

Článok 5

Ustanovenia o vzájomnom vzťahu medzi programami

1. Vykonávaním tohto nariadenia sa zabezpečí konzistentnosť, synergie a komplementarita s inými oblasťami vonkajšej činnosti Únie a s inými príslušnými politikami a programami Únie, ako aj súdržnosť politik v záujme rozvoja.
2. [Nariadenie o NDICI] sa vzťahuje na činnosti implementované podľa tohto nariadenia v prípadoch, na ktoré sa odkazuje v tomto nariadení.
3. Nástrojom IPA III sa prispieva k činnostiam stanoveným v nariadení [Erasmus²⁸]. Na využívanie uvedených finančných prostriedkov sa uplatňuje [nariadenie (EÚ) o programe Erasmus]. Na tento účel sa musí príspevok z nástroja IPA III zahrnúť do jednotného indikatívneho programového dokumentu uvedeného v článku 11 ods. 7 [nariadenia o NDICI] a prijať v súlade s postupmi stanovenými v uvedenom nariadení.
4. Pomoc v rámci nástroja IPA III možno poskytovať na typy akcií stanovené v Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde²⁹, Európskom sociálnom fonde plus³⁰ a Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka³¹.
5. Z fondu [EFRR]³² sa prispieva na programy alebo opatrenia zriadené na účely cezhraničnej spolupráce medzi prijímateľmi uvedenými v prílohe I a členskými štátmi. Tieto programy a opatrenia prijíma Komisia v súlade s článkom 16. Výška príspevku z programov IPA – CBC sa určuje podľa článku 10 ods. 3 [nariadenia o EÚS]. Programy cezhraničnej spolupráce v rámci nástroja IPA sa riadia v súlade s [nariadením o EÚS].
6. Nástrojom IPA III sa môže prispievať na programy alebo opatrenia nadnárodnej a medziregionálnej spolupráce, ktoré sú zriadené a implementované podľa [nariadenia o EÚS] a na ktorých sa zúčastňujú prijímatelia uvedení v prílohe I k tomuto nariadeniu.
7. Na akcie stanovené v tomto nariadení môžu podľa potreby a v súlade s článkom 8 prispievať aj iné programy Únie pod podmienkou, že sa príspevkami neuhrádzajú tie isté náklady. Toto nariadenie môže prispieť aj k opatreniam stanoveným v rámci iných programov Únie pod podmienkou, že sa príspevkami neuhrádzajú tie isté náklady. V takýchto prípadoch sa v pracovnom programe zahŕňajúcom uvedené akcie stanoví, ktorý súbor pravidiel sa uplatňuje.

²⁸ COM(2018)367 final – návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje „Erasmus“: program Únie pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport, a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1288/2013.

²⁹ COM(2018) 372 final – návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde.

³⁰ COM(2018) 382 final – návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Európskom sociálnom fonde plus (ESF+).

³¹ COM(2018) 392 final – návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú pravidlá týkajúce sa strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013.

³² COM(2018) 372 final – návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde.

8. Za riadne odôvodnených okolností a s cieľom zaručiť súdržnosť a účinnosť financovania Únie alebo s cieľom podporovať regionálnu spoluprácu sa Komisia môže rozhodnúť rozšíriť oprávnenosť akčných programov a opatrení uvedených v článku 8 ods. 1 na krajiny, územia a regióny, ktoré nie sú uvedené v prílohe I, ak takýto program alebo opatrenie, ktoré sa má implementovať, je globálnej, regionálnej alebo cezhraničnej povahy.

KAPITOLA II

STRATEGICKÉ PLÁNOVANIE

Článok 6

Politický rámec a všeobecné zásady

1. Celkový politický rámec na vykonávanie tohto nariadenia sa skladá z rámca politiky rozširovania vymedzeného Európskou radou a Radou, dohôd stanovujúcich právne záväzný vzťah s prijímateľmi uvedenými v prílohe I, ako aj príslušných uznesení Európskeho parlamentu, oznámení Komisie alebo zo spoločných oznámení Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku. Komisia zabezpečuje súdržnosť medzi pomocou a rámcom politiky rozširovania.
2. V programoch a akciách podľa tohto nariadenia sa zohľadňuje zmena klímy, ochrana životného prostredia a rodová rovnosť a podľa potreby sa v nich riešia vzájomné prepojenia medzi cieľmi trvalo udržateľného rozvoja³³, pričom cieľom je podporovať integrované opatrenia, ktoré môžu vytvárať súvisiace prínosy a ucelene splňať viaceré ciele.
3. Komisia a členské štáty spolupracujú pri zabezpečovaní súdržnosti a usilujú sa zabrániť zdvojovaniu pomoci poskytovanej v rámci nástroja IPA III a inej pomoci poskytovanej Úniou, členskými štátmi a Európskou investičnou bankou v súlade so stanovenými zásadami na posilnenie operačnej koordinácie v oblasti vonkajšej pomoci a na harmonizáciu politík a postupov, a najmä s medzinárodnými zásadami účinnosti rozvoja³⁴. Koordinácia zahŕňa pravidelné konzultácie, častú výmenu informácií počas jednotlivých etáp cyklu pomoci a inkluzívne stretnutia zamerané na koordináciu pomoci, pričom predstavuje kľúčový krok v procesoch programovania Únie a členských štátov.
4. Komisia v spolupráci s členskými štátmi prijíma aj nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie koordinácie a komplementarity s multilaterálnymi a regionálnymi organizáciami a subjektmi, ako sú medzinárodné organizácie a finančné inštitúcie, agentúry a darcovia mimo Únie.

---

³³ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/sustainable-development-goals_en

³⁴ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/eu-approach-aid-effectiveness_en

KAPITOLA III

IMPLEMENTÁCIA

Článok 7

Programovací rámec nástroja IPA

1. Pomoc v rámci nástroja IPA III vychádza z programovacieho rámca nástroja IPA pre dosahovanie špecifických cieľov uvedených v článku 3. Programovací rámec nástroja IPA stanovuje Komisia na obdobie trvania viacročného finančného rámca Únie.
2. V programovacom rámci nástroja IPA sa primerane zohľadňujú príslušné národné stratégie a sektorové politiky.
Pomoc sa zameriava na osobitné okolnosti prijímateľov uvedených v prílohe I a je im prispôsobená, pričom sa zohľadňuje ďalšie úsilie potrebné na splnenie kritérií členstva, ako aj kapacity prijímateľov. Rozsah a intenzita pomoci sa líšia v závislosti od potrieb, odhodlania vykonávať reformy a od pokroku implementácie týchto reforiem.
3. Programovací rámec nástroja IPA prijíma Komisia prostredníctvom vykonávacieho aktu bez toho, aby bol dotknutý odsek 4. Uvedený vykonávací akt sa prijíma v súlade s postupom preskúmania výborom uvedeným v článku 16.
4. Programovací rámec pre cezhraničnú spoluprácu s členskými štátmi prijíma Komisia v súlade s článkom 10 ods. 1 [nariadenia o EÚS].
5. V programovacom rámci nástroja IPA sa uvádzajú ukazovatele pre posudzovanie pokroku pri dosahovaní cieľov, ktoré sú v ňom stanovené.

Článok 8

Vykonávacie opatrenia a metódy

1. Pomoc v rámci nástroja IPA III sa implementuje prostredníctvom priameho riadenia alebo nepriameho riadenia v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách prostredníctvom ročných alebo viacročných akčných plánov a opatrení uvedených v hlave II kapitole III [nariadenia o NDICI]. Na toto nariadenie sa uplatňuje hlava II kapitola III [nariadenia o NDICI] s výnimkou článku 24 ods. 1 [oprávnené osoby a subjekty].
2. Podľa tohto nariadenia sa akčné plány môžu prijímať na obdobie najviac siedmich rokov.

Článok 9

Cezhraničná spolupráca

1. Na programy cezhraničnej spolupráce medzi prijímateľmi uvedenými v prílohe I a členskými štátmi sa v súlade s ich potrebami a prioritami orientačne alokuje suma do výšky 3 % finančného krytia.
2. Miera spolufinancovania Únie na úrovni každej priority nesmie presiahnuť 85 % oprávnených výdavkov programu cezhraničnej spolupráce. V prípade technickej pomoci je miera spolufinancovania Únie na úrovni 100 %.
3. Úroveň predbežného financovania cezhraničnej spolupráce s členskými štátmi sa stanovuje v pracovnom programe v súlade s potrebami prijímateľov uvedených v prílohe I, pričom môže presiahnuť percentuálny podiel uvedený v článku 49 nariadenia o EÚS.
4. Ak sa programy cezhraničnej spolupráce v súlade s článkom 12 [nariadenia o EÚS] prerušia, podpora určená na prerušený program podľa tohto nariadenia, ktorá zostáva k dispozícii, sa môže použiť na financovanie akýchkoľvek iných akcií oprávnených podľa tohto nariadenia.

KAPITOLA IV

OPRÁVNENOSŤ A INÉ OSOBITNÉ USTANOVENIA

Článok 10

Oprávnenosť na financovanie v rámci nástroja IPA III

1. Oprávnenými na financovanie v rámci nástroja IPA III sú uchádzači, žiadatelia a kandidáti z týchto krajín:
  - a) členské štáty, prijímatelia uvedení v prílohe I k tomuto nariadeniu, zmluvné strany Dohody o Európskom hospodárskom priestore a krajiny, na ktoré sa vzťahuje príloha I [nariadenia o NDICI]
  - b) a krajiny, ktorým Komisia umožnila recipročný prístup k vonkajšej pomoci. Recipročný prístup sa môže udeliť na obmedzené obdobie v trvaní aspoň jedného roka, hneď ako krajina udelí oprávnenosť subjektom z Únie a krajín oprávnených podľa tohto nariadenia za rovnakých podmienok. O recipročnom prístupe rozhoduje Komisia po konzultácii s dotknutou prijímateľskou krajinou alebo krajinami.

KAPITOLA V

EFSD+ A ROZPOČTOVÉ ZÁRUKY

Článok 11

Finančné nástroje a záruka pre vonkajšie činnosti

1. Prijímatelia uvedení v prílohe I sú oprávnení využívať Európsky fond pre udržateľný rozvoj plus (EFSD+) a záruku pre vonkajšie činnosti, ako sa stanovuje v hlave II kapitole IV [nariadenia o NDICI]. Na tento účel prispieva nástroj IPA III na tvorbu rezerv týkajúcu sa záruky pre vonkajšie činnosti, ako sa uvádza v článku 26 [nariadenia o NDICI], odporčne k investíciám uskutočňovaným v prospech prijímateľov uvedených v prílohe I.

KAPITOLA VI

MONITOROVANIE A HODNOTENIE

Článok 12

Monitorovanie, audit, hodnotenie a ochrana finančných záujmov Únie

1. V súvislosti s monitorovaním, podávaním správ a hodnotením sa na toto nariadenie vzťahuje hlava II kapitola V [nariadenia o NDICI].
2. Ukazovatele na monitorovanie implementácie a pokroku nástroja IPA III pri dosahovaní špecifických cieľov stanovených v článku 3 sú uvedené v prílohe IV k tomuto nariadeniu.
3. Ukazovatele pre cezhraničnú spoluprácu s členskými štátmi sa uvádzajú v článku 33 [nariadenia o EÚS].
4. Popri ukazovateľoch uvedených v prílohe IV sa v rámci pre výsledky pomoci z nástroja IPA III zohľadňujú aj správy o rozšírení.
5. Popri článku 129 nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktorý sa týka ochrany finančných záujmov Únie, musia prijímatelia uvedení v prílohe I v rámci nepriameho riadenia bezodkladne nahlasovať Komisii nezrovnalosti, ktoré boli predmetom primárneho administratívneho alebo súdneho zistenia, vrátane podvodov a naďalej ju informovať o napredovaní správnych a súdnych konaní. Nahlasovanie by sa malo uskutočňovať elektronicky prostredníctvom systému riadenia nezrovnalostí, ktorý zriadila Komisia.

KAPITOLA VII

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 13

Delegovanie právomoci

Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty v súlade s článkom 14 s cieľom zmeniť prílohy II, III a IV k tomuto nariadeniu.

Článok 14

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Na Komisiu sa prenáša právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 13.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 13 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
5. Delegovaný akt prijatý podľa článku 13 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament aj Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 15

Prijatie ďalších vykonávacích predpisov

1. V súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 sa musia prijať osobitné pravidlá, ktorými sa určia jednotné podmienky na vykonávanie tohto nariadenia, a to najmä pokiaľ ide o štruktúry, ktoré sa majú zriadiť v rámci prípravy na prístupenie, a o pomoc pre rozvoj vidieka.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 16

Výbor

1. Komisii pomáha výbor (ďalej aj „výbor nástroja predvstupovej pomoci“). Uvedený výbor je výborom v zmysle [nariadenia (EÚ) č. 182/2011].
2. Ak sa má stanovisko výboru získať písomným postupom, tento postup sa ukončí bez výsledku, ak tak v rámci lehoty na vydanie stanoviska rozhodne predseda výboru alebo ak o to požiada jednoduchá väčšina členov výboru.
3. Pozorovateľ z EIB sa zúčastňuje na rokovaní výboru týkajúcich sa otázok spojených s EIB.
4. Výbor nástroja IPA III pomáha Komisii a má tiež právomoc prijímať právne akty a záväzky podľa nariadenia (ES) č. 1085/2006 a nariadenia č. 231/2014, ako aj vykonávať článok 3 nariadenia (ES) č. 389/2006.
5. Výbor nástroja IPA III nemá právomoc prispievať na program Erasmus +, ako sa uvádza v článku 5 ods. 3.

Článok 17

Poskytovanie informácií, komunikácia a zverejňovanie

1. Uplatňujú sa články 36 a 37 [nariadenia o NDICI].

Článok 18

Prechodné ustanovenia

1. Toto nariadenie nemá až do ukončenia dotknutých akcií vplyv na ich pokračovanie ani zmenu podľa nariadenia č. 231/2014 [IPA II] a nariadenia (ES) č. 1085/2006 [IPA], ktoré sa na tieto akcie aj naďalej vzťahujú až do ich ukončenia. Na tieto akcie sa vzťahuje hlava II kapitola III [nariadenia o NDICI], predtým v rámci nariadenia č. 236/2014, s výnimkou článku 24 ods. 1.
2. Z finančného krytia nástroja IPA III sa môžu uhrádzať aj výdavky na technickú a administratívnu pomoc potrebné na zabezpečenie prechodu medzi nástrojom IPA III a opatreniami prijatými v rámci predchádzajúceho nástroja, ktorým bol IPA II.
3. V prípade potreby možno do rozpočtu na obdobie po roku 2027 zahrnúť rozpočtové prostriedky na pokrytie výdavkov uvedených v článku 4 ods. 2, aby sa umožnilo riadenie akcií, ktoré ešte nie sú ukončené.

Článok 19

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť [...] [dvadsiatym] dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2021.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predseda*

*Za Radu
predseda*

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ

1. **1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY**
  - 1.1. Názov návrhu/iniciatívy
  - 1.2. Príslušné oblasti politiky (*programové zoskupenie*)
  - 1.3. Druh návrhu/iniciatívy
  - 1.4. Dôvody návrhu/iniciatívy
  - 1.5. Trvanie a finančný vplyv
  - 1.6. Plánovaný spôsob riadenia

2. **OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA**
  - 2.1. Opatrenia týkajúce sa monitorovania a predkladania správ
  - 2.2. Systémy riadenia a kontroly
  - 2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

3. **ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY**
  - 3.1. Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov
  - 3.2. Odhadovaný vplyv na výdavky
    - 3.2.1. *Zhrnutie odhadovaného vplyvu na výdavky*
    - 3.2.2. *Odhadovaný vplyv na administratívne rozpočtové prostriedky*
    - 3.2.3. *Príspevky od tretích strán*
  - 3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

1.1. Názov návrhu/iniciatívy

Nástroj predvstupovej pomoci (IPA III)

1.2. Príslušné oblasti politiky (*programové zoskupenie*)

Predvstupové zoskupenie

1.3. Návrh/iniciatíva sa týka:

novej akcie

novej akcie, ktorá nadväzuje na pilotný projekt/prípravnú akciu³⁵

predĺženia trvania existujúcej akcie

zlúčenia jednej alebo viacerých akcií do ďalšej/novej akcie alebo presmerovania jednej alebo viacerých akcií na ďalšiu/novú akciu

1.4. Dôvody návrhu/iniciatívy

1.4.1. *Potreby, ktoré sa majú uspokojiť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte vrátane podrobného harmonogramu prvotnej fázy vykonávania iniciatívy.*

Nástroj predvstupovej pomoci (IPA III) značne prispieva k plneniu širších európskych cieľov zaistenia stability, bezpečnosti a prosperity v bezprostrednom susedstve Únie. Zemepisná blízkosť medzi členskými štátmi a prijímateľmi a zodpovedajúca potreba koordinácie takisto zaisťujú, že pomoc poskytovaná prijímateľom pomáha EÚ dosiahnuť jej vlastné ciele, pokiaľ ide o udržateľné oživenie hospodárstva, migráciu, bezpečnosť, zásobovanie energiou, dopravu, životné prostredie a zmenu klímy.

Proces rozširovania vychádza zo stanovených kritérií a spravodlivej a dôslednej podmienenosti. Každý kandidát alebo potenciálny kandidát sa posudzuje na základe vlastných zásluh. Cieľom posúdenia dosiahnutého pokroku a identifikovania nedostatkov je poskytnúť kandidátom alebo potenciálnym kandidátom stimuly a usmernenia na vykonávanie nevyhnutných ďalekosiahlych reforiem. Na to, aby k rozšíreniu skutočne došlo, je naďalej nevyhnutné pevné odhodlanie dodržiavať zásadu „najskôr základné otázky“. Proces rozširovania posilňuje mier, demokraciu a stabilitu v Európe a umožňuje Únii lepšie reagovať na globálne výzvy. Transformačný vplyv procesu rozširovania prináša v krajinách zahrnutých do procesu rozširovania ďalekosiahle politické a hospodárske reformy, z ktorých má úžitok aj Únia ako celok. Pokrok smerom k pristúpeniu závisí od dodržiavania hodnôt Únie zo strany jednotlivých žiadateľských krajín a ich schopnosti uskutočniť potrebné reformy na zosúladenie ich politického, inštitucionálneho, právneho, administratívneho a hospodárskeho systému s pravidlami, normami, politikami a postupmi platnými v Únii.

³⁵ Podľa článku 58 ods. 2 písm. a) alebo b) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

* Týmto označením nie sú dotknuté pozície k štatútu a označenie je v súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244/1999 a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova.

V novembri 2015 stanovila Európska komisia strednodobú stratégiu politiky rozširovania EÚ, ktorá stále platí. Súčasný program rozširovania sa vzťahuje na partnerov zo západného Balkánu a Turecko. Prístupové rokovania sa začali s týmito kandidátskymi krajinami: s Tureckom (2005), Čiernou Horou (2012) a so Srbskom (2014). Bývalá Juhoslovanská republika Macedónsko je kandidátom od roku 2005 a Albánsko získalo štatút kandidáta v roku 2014. Bosna a Hercegovina (žiadosť o prístupenie k EÚ bola predložená vo februári 2016) a Kosovo (dohoda o stabilizácii a pridružení nadobudla platnosť v apríli 2016) sú potenciálnymi kandidátmi. Komisia 17. apríla 2018 odporučila Rade, aby na základe dosiahnutého pokroku otvorila prístupové rokovania s bývalou Juhoslovanskou republikou Macedónsko a Albánskom, pri zachovaní a prehĺbení súčasnej dynamiky reforiem.

Európska komisia vo svojom nedávnom oznámení s názvom „Dôveryhodná perspektíva rozšírenia pre krajiny západného Balkánu a väčšia angažovanosť EÚ v tejto oblasti“ potvrdila pevnú a na zásluhách založenú perspektívu členstva krajín západného Balkánu v EÚ. Ide o silné vyjadrenie podpory všetkým krajinám západného Balkánu a prejav angažovanosti EÚ v prospech ich európskej budúcnosti.

Komisia vedie otvorený a konštruktívny dialóg s Tureckom a využíva každú príležitosť, aby zdôraznila, že deklarovaný záväzok Turecka pristúpiť k EÚ musí byť sprevádzaný príslušnými opatreniami a reformami. Zároveň má veľký záujem pokračovať v spolupráci s Tureckom v mnohých kľúčových oblastiach spoločného záujmu vrátane obchodných a hospodárskych vzťahov, energetiky, dopravy, migrácie a azylu, zahraničnej politiky, bezpečnosti a boja proti terorizmu.

Nástroj IPA III by mal byť jasne uvedený do kontextu novej stratégie pre západný Balkán a mal by odrážať vývoj vo vzťahoch s Tureckom. Nástroj IPA III odráža ciele novej stratégie pre západný Balkán s cieľom: maximalizovať vplyv hlavných iniciatív uvedených v stratégii, pomôcť procesu transformácie na západnom Balkáne v nasledujúcom období, zaviesť silné programy hospodárskych reforiem a príslušné odporúčania pre jednotlivých partnerov a obnoviť zameranie na reformy potrebné pre budúce členstvo.

V stratégii pre západný Balkán sa naznačuje možný dátum prístúpenia aspoň niektorých kandidátov (2025), ak budú splnené všetky podmienky. K dispozícii musia byť finančné prostriedky na podporu prípravy a investícií požadovaných v rokoch pred prístupím vrátane zabezpečenia postupného a plynulého prechodu z predvstupového štatútu na štatút členského štátu a umožnenia rozvoja potrebnej absorpčnej kapacity, najmä na vykonávanie poľnohospodárskej politiky a politiky súdržnosti.

- 1.4.2. *Prínos zapojenia Únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementarity). Na účely tohto bodu je „prínos zapojenia Únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty.*

Podporovanie rozširovania EÚ je vo svojej samotnej podstate úlohou, ktorú je najlepšie vykonávať na úrovni EÚ. Poskytovanie predvstupovej pomoci v rámci jedného nástroja na základe jednotného súboru kritérií je efektívnejšie než poskytovanie pomoci z viacerých zdrojov vrátane rozpočtov členských štátov, ktoré sa riadia rozdielnymi postupmi a prioritami. Politický vplyv EÚ a jej pákový efekt okrem toho umožňujú zapojiť vnútroštátne orgány s väčšou autoritou a právnou istotou v porovnaní s jednotlivými členskými štátmi. Tento nástroj dopĺňa politiku

rozširovania Únie podporou politických a hospodárskych reforiem v kandidátskych krajinách/potenciálnych kandidátoch a aktívne sa využíva na podporu rokovaní s prijímateľskými vládami pri plnení kodanských kritérií, ako aj podmienok dohôd o stabilizácii a pridružení.

1.4.3. Poznatky získané z podobných skúseností v minulosti

V správe o preskúmaní v polovici trvania (december 2017)³⁶ týkajúcej sa desiatich nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti³⁷ vrátane nástroja predvstupovej pomoci II (IPA II) sa dospelo k záveru, že nástroje vonkajšej činnosti boli celkovo vhodné na daný účel a v súvislosti s dosahovaním cieľov sa objavili pozitívne trendy.

Boli by potrebné iba minimálne zmeny, aby sa jasne uviedol do kontextu novej stratégie pre západný Balkán a aby sa zohľadnil vývoj vo vzťahoch s Tureckom. Zároveň by sa malo vyvinúť väčšie úsilie na zabezpečenie súdržnosti a synergií s rozsiahlym nástrojom, najmä pokiaľ ide o tematickú a neprogramovateľnú zložku. Komplementárnosť nástroja s ostatnými nástrojmi na financovanie vonkajšej činnosti, najmä s EIDHR a IcSP, bola predtým dobrá, no koordinácia počas fázy plánovania a programovania nebola dostatočná. Dôkladným zosúladením programovacích cyklov IPA a programovateľných častí rozsiahleho nástroja by sa uľahčila komplementarita.

Pokiaľ ide o politické priority, nástroj IPA III sa bude formovať na základe týchto kľúčových politických priorít: právny štát, základné práva a správa vecí verejných, sociálno-ekonomický rozvoj, politiky a *acquis* EÚ a zmierenie, dobré susedské vzťahy a regionálna spolupráca. Zatiaľ čo tieto priority už boli uvedené v rámci nástroja IPA II, zohľadniť sa budú musieť aj nové výzvy, ako je migrácia, bezpečnosť a zmena klímy.

S cieľom reagovať na nové priority a začleniť získané poznatky sa bude musieť IPA III ešte viac zosúladiť s nedávnym vývojom v politike rozširovania. To si vyžaduje najmä úzke prepojenie s cieľmi novej stratégie pre západný Balkán, a to maximalizovať vplyv hlavných iniciatív uvedených v stratégii, podporiť proces transformácie na západnom Balkáne v nasledujúcom období, implementovať silné programy hospodárskych reforiem alebo obnoviť zameranie na reformy potrebné pre budúce členstvo. Bude treba zabezpečiť väčšiu flexibilitu pri pridelovaní finančných prostriedkov, aby sa zohľadnili nepredvídané/vznikajúce priority, ako aj úroveň pokroku príslušných krajín v reformách súvisiacich s EÚ. Vykonávanie sa bude musieť urýchliť, najmä v prvých rokoch, aby sa zabránilo štrukturálnym prietahom pri uzatváraní zmlúv a ich vykonávaní a aby sa postupne odbúrali súčasné oneskorenia. V kontexte obmedzených rozpočtových zdrojov sa bude musieť v rámci nástroja IPA III pracovať na ďalšej mobilizácii pákového potenciálu medzinárodných finančných inštitúcií a iných partnerov vrátane súkromného sektora,

³⁶ Správa o hodnotení v polovici trvania COM(2017) 720 final bola založená na desiatich pracovných dokumentoch útvarov Komisie, jednom za každý nástroj (pozri zoznam ďalej), ktoré sa opierali o desať nezávislých hodnotení. Správu o hodnotení v polovici trvania, *pracovné dokumenty útvarov Komisie a nezávislé hodnotenia je možné nájsť na tejto adrese: https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en*

³⁷ K desiatim nástrojom patrili: Nástroj rozvojovej spolupráce (DCI), Európsky rozvojový fond (ERF), nástroj európskeho susedstva (ENI), nástroj predvstupovej pomoci (IPA II), nástroj na podporu stability a mieru (IcSP), Európsky nástroj pre demokraciu a ľudské práva (EIDHR), nástroj partnerstva (PI), nástroj spolupráce v oblasti jadrovej bezpečnosti (INSC), rozhodnutie o Grónsku (GD), spoločné vykonávacie nariadenie (CIR).

najmä na podporu konkurencieschopnosti a inkluzívneho rastu alebo na financovanie rozsiahlych investícií do infraštruktúry. Celkový rámec výkonnosti sa bude musieť posilniť a zjednodušiť.

1.4.4. *Zlučiteľnosť a možná synergia s inými vhodnými nástrojmi*

Cieľom tohto programu je komplementarita s celým radom programov Únie vrátane programov vnútornej politiky a Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce. Nadálej existujú synergie najmä s Európskym fondom regionálneho rozvoja, Kohéznym fondom a so spoločnou poľnohospodárskou politikou pri príprave partnera, ktorý je prijímateľom pomoci, na absorpciu a riadenie budúceho financovania Únie.

Treba zachovať súdržnosť medzi fondom InvestEU, novým jediným investičným nástrojom pre vnútorné politiky EÚ a nástrojom predvstupovej pomoci (IPA III), aby sa potenciálny prístup kandidátov a potenciálnych kandidátov na pristúpenie k EÚ k novým fondom v budúcom VFR zachoval, prípadne zvýšil.

1.5. Trvanie a finančný vplyv

neobmedzené trvanie

- Počiatočná fáza vykonávania bude trvať od roku 2021.

1.6. Plánovaný spôsob riadenia³⁸

Priame riadenie na úrovni Komisie

- prostredníctvom jej útvarov vrátane zamestnancov v delegáciách Únie,
- prostredníctvom výkonných agentúr.

Zdieľané riadenie s členskými štátmi

Nepriame riadenie, pri ktorom sa plnením rozpočtu poveria:

- tretie krajiny alebo subjekty, ktoré tieto krajiny určili,
- medzinárodné organizácie a ich agentúry (uved'te),
- Európska investičná banka (EIB) a Európsky investičný fond,
- subjekty uvedené v článkoch 70 a 71 nariadenia o rozpočtových pravidlách,
- verejnoprávne subjekty,
- súkromnoprávne subjekty poverené vykonávaním verejnej služby, pokiaľ tieto subjekty poskytujú dostatočné finančné záruky,
- súkromnoprávne subjekty spravované právom členského štátu, ktoré sú poverené vykonávaním verejno-súkromného partnerstva a ktoré poskytujú dostatočné finančné záruky,
- osoby poverené vykonávaním osobitných činností v oblasti SZBP podľa hlavy V Zmluvy o Európskej únii a určené v príslušnom základnom akte.
- *V prípade viacerých spôsobov riadenia uved'te v oddiele „Poznámky“ presnejšie vysvetlenie.*

Poznámky

Pomoc v rámci nástroja IPA III sa implementuje prostredníctvom priameho riadenia alebo nepriameho riadenia v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách prostredníctvom ročných alebo viacročných akčných plánov a opatrení. Partnerské krajiny sa stále prispôbujú zmenám v nástroji IPA II a realizácia programov IPA II je stále v počiatočnej fáze, v dôsledku čoho by sa mala zabezpečiť maximálna kontinuita. Mal by sa zachovať silný prvok založený na výsledkoch, ktorý by sa však mal zjednodušiť s cieľom uľahčiť monitorovanie a podávanie správ, ako aj zabezpečiť skutočný stimul pre prijímateľov.

Nástroj IPA III sa bude naďalej opierať o rôznych partnerov, ako sú vnútroštátne orgány, medzinárodné organizácie, agentúry a organizácie členských štátov, organizácie občianskej spoločnosti, medzinárodné a rozvojové finančné inštitúcie, v situáciách, keď majú jasnú pridanú hodnotu, pričom stavajú na dosiahnutých skúsenostiach a získaných poznatkoch.

³⁸ Vysvetlenie spôsobov riadenia a odkazy na nariadenie o rozpočtových pravidlách sú k dispozícii na webovom sídle BudgWeb:
<https://myintracom.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

2.1. Opatrenia týkajúce sa monitorovania a predkladania správ

Uved'te časový interval a podmienky.

Systémy monitorovania Európskej komisie sú dôležitým prvkom celkového rámca výkonnosti, ktorý je založený na vhodných konkrétnych cieľoch a zodpovedajúcich ukazovateľoch, pričom sa bude čoraz viac zameriavať na výsledky.

Zahŕňajú interných zamestnancov, ako aj externú expertízu. Prevádzkoví manažéri v delegáciách EÚ a v ústredí priebežne monitorujú implementáciu projektov a programov, podľa možnosti aj návštevami v teréne. Monitorovanie poskytuje hodnotné informácie o dosiahnutom pokroku; pomáha manažérom identifikovať existujúce a potenciálne nedostatky a v prípade potreby prijať nápravné opatrenia.

Externí nezávislí odborníci sú zmluvne najímaní na posudzovanie výkonnosti vonkajšej činnosti EÚ prostredníctvom viacerých doplňujúcich sa systémov. Tieto posúdenia prispievajú k zodpovednosti a k zlepšovaniu priebežných intervencií a vyvodzujú sa v nich poučenia z minulých skúseností, aby bolo možné vypracúvať lepšie politiky a opatrenia v budúcnosti. Použité nástroje sú v súlade s medzinárodne uznávanými hodnotiacimi kritériami OECD-DAC a prístupom Európskej komisie v oblasti lepšej právnej regulácie.

Komisia zároveň podporuje prijímateľské krajiny, aby budovali svoje vlastné kapacity v oblasti monitorovania. Ak Komisia riadi pomoc v mene prijímateľa, hlavnú zodpovednosť za monitorovanie si ponechá Komisia. Na druhej strane, ak prijímateľské krajiny riadia pomoc na vlastnú zodpovednosť (nepriame riadenie), Komisia bude zohrávať najmä dozornú úlohu a hlavnú zodpovednosť bude niesť prijímateľ.

Monitorovacie správy na úrovni projektu o pokroku v porovnaní s plánmi, ktoré sa týkajú najmä: i) udeľovania zmlúv/dotácií a ii) poskytovania výstupov. Prevádzkových manažérov podporuje aj systém monitorovania orientovaný na výsledky (ROM), ktorý poskytuje stručný prehľad o kvalite vzorky intervencií. Nezávislí odborníci zaoberajúci sa monitorovaním orientovaným na výsledky pomocou vysoko štruktúrovanej štandardizovanej metodiky poskytnú posúdenie silných a slabých stránok projektu a sformulujú odporúčania, ako zvýšiť účinnosť.

Na sektorovej a programovej úrovni poskytujú monitorovacie výbory, ktorým spoločne predsedajú zástupcovia prijímateľov a Komisie, fórum na posúdenie pokroku v porovnaní s plánmi. Tieto výbory sa opierajú o zistenia monitorovacích a hodnotiacich správ. Zohrávajú kľúčovú úlohu pri zabezpečení toho, aby sa vykonávanie finančnej pomoci náležite začlenilo do politického dialógu a aby sa systematicky podnikali nadväzujúce kroky na závery a odporúčania výborov.

2.2. Systémy riadenia a kontroly

2.2.1. *Opodstatnenie navrhovaných spôsobov riadenia, mechanizmu vykonávania financovania, spôsobov platieb a stratégie kontrol*

Pomoc v rámci nástroja IPA III sa implementuje prostredníctvom priameho riadenia alebo nepriameho riadenia v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách prostredníctvom ročných alebo viacročných akčných plánov a opatrení. Spôsoby riadenia sa zvolia na základe typu programu a partnera. Územná spolupráca s členskými štátmi sa bude riadiť v rámci zdieľaného riadenia v súlade s nariadením

o EÚS. Preto sa podľa tohto nariadenia neplánuje zdieľané riadenie. Oproti nástroju predvstupovej pomoci II neexistujú zásadné zmeny, keďže vykonávanie programov IPA II je ešte stále v počiatočnej fáze. V dôsledku toho by sa mala zabezpečiť maximálna kontinuita.

EÚ sa bude naďalej opierať o rôznych partnerov, ako sú vnútroštátne orgány, medzinárodné organizácie, agentúry a organizácie členských štátov, organizácie občianskej spoločnosti, medzinárodné a rozvojové finančné inštitúcie, v situáciách, keď majú jasnú pridanú hodnotu, pričom stavajú na dosiahnutých skúsenostiach a získaných poznatkoch.

Nepriame riadenie s partnerskými krajinami sa bude aj naďalej podporovať v programoch, ktoré pripravujú prijímateľov na riadenie štrukturálnych fondov, najmä v oblasti rozvoja vidieka a poľnohospodárstva. Prechod z priameho riadenia finančných prostriedkov predvstupovej pomoci Komisiou na nepriame riadenie prijímateľmi bude postupný a v súlade s príslušnými kapacitami uvedených prijímateľov. Pomoc bude naďalej využívať štruktúry a nástroje, ktoré sa osvedčili v predvstupovom procese.

Pokiaľ ide o nástroje a spôsoby poskytovania, do nástroja IPA III sa zahrnú všetky druhy financovania plánované v nariadení o rozpočtových pravidlách (od grantov, verejného obstarávania, cien, príspevkov do trustových fondov EÚ, sektorovej rozpočtovej podpory až po finančné nástroje a rozpočtové záruky).

V súlade s článkom 125 [nového nariadenia o rozpočtových pravidlách] sa v rámci IPA III v maximálnej možnej miere stanovuje využívanie zjednodušených foriem príspevku s použitím jednorazových platieb, jednotkových nákladov a paušálnych sadzieb na úhradu oprávnených nákladov, ako aj financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi na príspevky, ak je to potrebné.

GR NEAR zaviedlo postupy vnútornej kontroly zamerané na zabezpečenie primeraného riadenia rizík týkajúcich sa zákonnosti a riadnosti príslušných transakcií, pričom zohľadňuje viacročný charakter svojich programov, ako aj povahu príslušných platieb.

- Kategorizácia celkového kontrolného prostredia GR NEAR.

Prevádzkové prostredie GR NEAR je komplexné a potenciálne rizikové prostredie charakterizované týmito prvkami:

Vo všeobecnosti vysoká miera rizika v partnerských krajinách (v niektorých viac ako v iných) v dôsledku politického, inštitucionálneho, administratívneho a sociálneho prostredia. Táto analýza rizika sa musí rozlišovať podľa partnera.

- Geograficky rozptýlené činnosti, ktoré sa vzťahujú na približne 25 krajín, pričom finančné prostriedky pre GR NEAR spravujú delegácie.
- Vysoký počet operácií a súvisiacich finančných transakcií.
- Dva hlavné finančné nástroje riadenia spolu s ich predchodcami, každý s odlišným právnym základom a vykonávacími predpismi, ako aj ďalšie finančné nástroje (tematické riadky), subdelegované z iných generálnych riaditeľstiev.
- Rozmanitosť partnerov pri vykonávaní činností (partneri, ktorí sú prijímateľmi pomoci z nástroja IPA, súkromné firmy, poverené subjekty, mimovládne organizácie).

- Rozmanitosť foriem a spôsobov finančnej implementácie (projektový prístup, rozpočtová podpora, sektorový prístup, nepriame riadenie s partnermi, ktorí sú prijímateľmi pomoci z nástroja IPA, alebo s povereným subjektom, kombinované financovanie, trustové fondy, zdieľané riadenie v rámci cezhraničnej spolupráce atď.).

Pre viac podrobností o stratégii kontroly pozri bod 2.2.2.

2.2.2. Informácie o zistených rizikách a systémoch vnútornej kontroly zavedených na ich zmierňovanie

Uistenie GR NEAR je založené na pyramíde kontrol, ktorá umožňuje na rôznych úrovniach odhaliť dostatočné množstvo chýb, aby sa zabezpečilo, že zvyšková chybovosť zostane pod požadovanou prahovou hodnotou 2 %.

- (1) Prvá úroveň *ex ante* kontroly (pred schválením povolujúcim úradníkom vymenovaným subdelegovaním) spočíva v prísnom dohľade a kontrolách všetkých operačných a finančných transakcií založených na finančných obehoch GR s pomocou veľmi komplexných a podrobných kontrolných zoznamov. Ide o hlavný zdroj prevencie, odhaľovania a nápravy chýb.
- (2) Povinné overovanie výdavkov pripojené k žiadostiam o platbu: overenia výslovne požadované v zmluvných dokumentoch, na ktoré dal podnet prijímateľ: GR NEAR dodržiava nariadenie o rozpočtových pravidlách, v ktorom sa stanovuje, kedy musí byť k žiadostiam o platbu pripojená správa o overení výdavkov vydaná externým audítorom.
- (3) Audity založené na analýze rizika: GR NEAR na začiatku každého roka vykonáva dôsledné posúdenie rizika na úrovni projektu, ktoré je základom plánu auditu. Cieľom je vytvoriť dodatočnú úroveň kontrol, ktoré povolujúci úradník vymenovaný subdelegovaním aktivuje, keď zaznamená konkrétne riziká. Ide o finančné, systémové a kombinované finančné a systémové audity (plnohodnotné audity s audítorskými stanoviskami) alebo overenia medzinárodných organizácií (dohodnuté postupy, v rámci ktorých sú kontroly striktne stanovené v dohodách, ako je napr. finančná a administratívna rámcová dohoda – FAFA), pričom audítori nevydávajú „stanoviská“, ale „správy o faktických zisteniach“.
- (4) Monitorovanie orientované na výsledky (ROM) je nástroj na podávanie správ o výkonnosti a výsledkoch projektov a programov financovaných z prostriedkov EÚ. Odkazuje sa pri ňom na štyri kritériá (relevantnosť, efektívnosť, účinnosť, udržateľnosť). Na základe tohto postupu sa môžu získať základné informácie, ktoré možno využiť na orientáciu budúceho monitorovania/hodnotenia/auditov a rozhodnutí v oblasti riadenia na úrovni projektu/programu.
- (5) Hodnotenia sú systematické a objektívne posúdenia prebiehajúceho alebo dokončeného projektu, programu alebo politiky, ich návrhu, realizácie a výsledkov. Hodnotenia zvyčajne vykonávajú nezávislí externí odborníci, ktorí preskúmajú intervenciu podľa vymedzených kritérií, ako je relevantnosť, efektívnosť a účinnosť, udržateľnosť, súlad a pridaná hodnota EÚ (v súlade s hodnotiacimi kritériami OECD-DAC a prístupom Európskej komisie v oblasti lepšej právnej regulácie).

- (6) Kontroly na mieste: Takéto kontroly dopĺňajú monitorovanie v tom, že zabezpečujú primerané overenie plnenia zmlúv/projektu na mieste, spolu s aspektmi zákonnosti a riadnosti, s cieľom podporiť operačné schválenie („správnosť osvedčená“) alebo poskytnúť dodatočné uistenie v súvislosti s nepriamym riadením s prijímateľskou krajinou, že je možné spoľahnúť sa na monitorovanie a kontroly vnútroštátnych orgánov/poverených subjektov pri podpore ich schválenia platieb. Kontroly na mieste môžu zahŕňať aj zmluvný/finančný rozmer na základe posúdenia rizika a v tomto prípade zahŕňajú tak prevádzkových pracovníkov, ako aj zmluvných a finančných pracovníkov.
- (7) Pilierové posúdenie nepriameho riadenia s poverenými subjektmi: GR NEAR môže činnosťami poveriť subjekty, ktoré boli posúdené v rámci piliera buď zo strany GR NEAR, alebo iných útvarov Komisie. Tieto subjekty musia spĺňať požiadavky týkajúce sa oblastí uvedených v nariadení o rozpočtových pravidlách.
- (8) Systémové audity nepriameho riadenia s prijímateľskou krajinou: Vykonávajú sa buď prostredníctvom zamestnancov Komisie, alebo externých dodávateľov.
- (9) Komisia získa dôkaz, že požiadavky stanovené v rámcovej dohode sú splnené, najmä prostredníctvom posilnenej podpory orgánom auditu. Poskytujú sa stanoviská k návrhu a spoľahlivosti vnútroštátnych systémov a subsystémov. V roku 2017 vykonalo GR NEAR systémové audity nepriameho riadenia s prijímateľskou krajinou (a/alebo nadväzujúcich opatrení) vo všetkých piatich prijímateľských krajinách, ktoré využívajú proces systémových auditov nepriameho riadenia s prijímateľskou krajinou. Externá audítorská firma, s ktorou sa uzavrela zmluva v roku 2016, dokončila obmedzené preskúmanie v oblasti informačných a komunikačných technológií (IKT) vo všetkých piatich krajinách. Na tieto preskúmania sa nadviazalo prípravou akčných plánov v oblasti IKT.
- (10) Dozorné misie v delegáciách: predstavujú nástroj riadenia na úrovni riaditeľov. Poskytujú povolujuúcim úradníkom vymenovaným subdelegovaním uistenie, ako aj prehľad o schopnosti delegácií riadiť vonkajšiu pomoc EÚ a dosiahnuť svoje ciele. Každá delegácia sa navštevuje každé 2 až 4 roky.
- (11) Útvar pre vnútorný audit a Európsky dvor audítorov: kontroly vykonávajú aj externé audítorské orgány, Útvar pre vnútorný audit a Európsky dvor audítorov, a ich výsledky pomáhajú posilniť kontrolný systém GR. Audity vykonané Útvárom pre vnútorný audit a audity Dvora audítorov, t. j. audity výkonnosti a vyhlásenie o vierohodnosti (DAS), sú takisto užitočnými nástrojmi na podporu uistenia. V rámci vyhlásenia o vierohodnosti Dvor audítorov každoročne poskytuje najpravdepodobnejšiu chybovosť, ktorá jasne poukazuje na fungovanie systémov kontroly.
- (12) Validácia lokálneho systému: GR BUDG, ktoré pracuje pre účtovníka Komisie, skúma funkčné aspekty IT aj procesné aspekty lokálnych systémov všetkých operačných GR vrátane GR NEAR s cieľom zabezpečiť spoľahlivosť informácií postúpených povolujuúcimi úradníkmi vymenovanými delegovaním. Tieto preskúmania sa vykonávajú podľa článku 68 nariadenia o rozpočtových pravidlách a článku 56 pravidiel uplatňovania. Hoci sa tieto testy vykonávajú najmä s cieľom poskytnúť uistenie účtovníkovi, pozitívna správa o overení poskytuje aj určité uistenie vedeniu GR NEAR, že systémy, na ktoré sa

uvedená správa vzťahuje, sú z hľadiska návrhu primerané a fungujú podľa plánu. V roku 2017 GR BUDG preskúmalo lokálne systémy GR NEAR na odhad a stanovenie výšky pohľadávok a spätných tokov z finančných nástrojov.

- (13) Preskúmanie kvality účtovníctva: GR NEAR každoročne vykonáva preskúmanie kvality účtovníctva s cieľom zabezpečiť, aby jeho výročná finančná správa a jeho príspevok do konsolidovanej účtovnej závierky Európskej komisie poskytovali skutočný a pravdivý obraz o jeho finančných činnostiach.
- (14) Príručky/usmernenia a odborná príprava zamestnancov: GR NEAR pravidelne organizuje odbornú prípravu pre svojich zamestnancov v ústredí a delegáciách, najmä počas dní spolupráce a na zasadnutiach vedúcich financií a operácií alebo regionálnych seminároch. Začiatkom roka 2017 bola dokončená a zamestnancom sprístupnená príručka postupov.
- (15) Zvyšková chybovosť: Zvyškové chyby sú chyby, ktoré vznikli napriek všetkým kontrolám na predchádzanie, odhalenie a nápravu v existujúcom rámci kontroly. Prácou vykonávanou na podporu merania zvyškovej chybovosti sa majú identifikovať chyby, ktoré neboli identifikované prostredníctvom systému vnútornej kontroly, a má sa vyvodit' záver o jeho účinnosti.

2.2.3. *Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer náklady na kontroly – hodnota súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovni rizika chyby (pri platbe a uzavretí)*

I. Náklady/prínosy kontrol v GR NEAR

Kontrolná štruktúra navrhovaná pre nový nástroj IPA sa podstatne nelíši od kontrolnej štruktúry, ktorá sa uplatňuje v rámci súčasného nástroja. Jej nákladová štruktúra bude preto podobná.

Náklady na kontroly v roku 2017 (v cenách z roku 2017) by sa mali zachovať:

Odhaduje sa, že náklady na kontroly v GR NEAR boli v roku 2017 vo výške 89 miliónov EUR. Odhad sa vykonáva posúdením výdavkov na ľudské zdroje v súvislosti s vnútornou kontrolou, ako aj výdavkov na hodnotenie a audit.

Náklady na ľudské zdroje sa odhadujú na 74 miliónov EUR a zahŕňajú priame, nepriame a režijné náklady. Výpočet je založený na počte úradníkov a zmluvných zamestnancov v ústredí a úradníkov, zmluvných zamestnancov a miestnych zamestnancov v delegáciách vynásobenom priemernými nákladmi poskytovanými útvarmi ústredia (GR BUDG), pričom sa používajú kľúče na určenie príspevkov pre každé oddelenie. Kľúč sa určuje na základe času, ktorý každé oddelenie venuje činnostiam kontroly, pričom kontrola sa vymedzuje podľa článku 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách: „kontrola“ je akékoľvek opatrenie prijaté s cieľom poskytnúť primerané uistenie, pokiaľ ide o účinnosť, efektívnosť a hospodárnosť operácií, spoľahlivosť podávania správ, ochranu majetku a informácií, predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam a ich odhaľovanie a nápravu a s nimi súvisiace následné opatrenia, a primerané riadenie rizík súvisiacich so zákonnosťou a riadnosťou príslušných transakcií, a to pri zohľadnení viacročnej povahy programov, ako aj charakteru príslušných platieb. Kontroly môžu zahŕňať rôzne overenia, ako aj implementovanie akýchkoľvek politík a postupov na dosiahnutie

cieľov opísaných v prvej vete; Výpočet nákladov na kontroly sa vzťahuje len na náklady Komisie.

Náklady na kontroly ako podiel na hodnote súvisiacich finančných prostriedkov spravovaných v roku 2017 dosahujú 2,9 %.

Takisto treba chápať absolútnu sumu nákladov na kontroly v kontexte prínosu kontrol (správne finančné riadenie, čo potvrdzuje nízka zvyšková chybovosť pod 2 %) a kvantitatívne finančné prínosy kontrol vo výške 189 miliónov EUR.

Náklady, ktoré znášajú vnútroštátne systémy v krajinách využívajúcich nástroj IPA v rámci nepriameho riadenia, nie sú započítané. Je potrebné poznamenať, že veľký podiel investícií a nákladov na odbornú prípravu potrebných na vytvorenie takýchto systémov sa financuje z operačných výdavkov nástroja IPA.

II. Chybovosť v GR NEAR

Pokiaľ ide o očakávanú chybovosť, vo fáze legislatívnych návrhov je cieľom zachovať mieru chybovosti pod prahovou hodnotou 2 %.

Odhad zvyškovej chybovosti v GR NEAR

GR NEAR vypracovalo štúdiu, ktorá umožňuje zhodnotiť účinnosť celkového rámca kontroly a tvorí dôležitú časť informácií, ktoré má generálny riaditeľ k dispozícii pri podpise vyhlásenia o vierohodnosti.

Tento ukazovateľ je určený na posúdenie hlavného cieľa kontroly GR a na meranie zvyškových chýb, ktoré neboli zistené celkovým systémom kontroly. Musí zostať pod úrovňou 2 % celkovej sumy transakcií, ktoré sú predmetom preskúmania.

Štúdia zvyškovej chybovosti je založená na vzorke (pochádzajúcej z výberu podľa hodnoty peňažnej jednotky) minimálne 720 intervalov v celkovom súbore zmlúv uzavretých v období od septembra 2016 do augusta 2017. V tejto metodike sa zohľadňuje viacročná povaha programov GR NEAR, keďže zmluvy uzavreté počas uvedeného obdobia a zohľadnené pri výbere podľa hodnoty peňažnej jednotky boli schválené v priebehu niekoľkých rokov.

Zvyšková chybovosť pre GR v roku 2017 (0,67 %) je veľmi uspokojivá. Ide o silný signál, že pyramída kontrol zavedená na všetkých úrovniach GR funguje.

V roku 2017 je zvyšková chybovosť takáto:

Chyby v rámci ENI:	0,65 %
Chyby v rámci IPA (okrem nepriameho riadenia s prijímajúcou krajinou):	0,90 %
Chyby v rámci nepriameho riadenia IPA s prijímajúcou krajinou:	0,36 %
GR NEAR	0,67 %

Horná a dolná hranica chybovosti

Vážená horná chybovosť je 2,33 % a dolná chybovosť je 0,06 %. To znamená, že môžeme s 95 % istotou konštatovať, že chybovosť dosahuje úroveň medzi týmito dvoma hraničnými hodnotami. Rozdelenie horného limitu chybovosti je:

	Horná hranica chýb	Vážené údaje
ENI	2,25 %	1,55 %
IPA	2,62 %	0,55 %
Nepriame riadenie s prijímajúcou krajinou 0,23 %		2,31 %
Spolu		2,33 %

2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

Uved'te existujúce a plánované preventívne a ochranné opatrenia, napr. zo stratégie boja proti podvodom.

Vzhľadom na vysokorizikové prostredie v krajinách IPA, v ktorom GR NEAR pôsobí, musia jeho systémy počítať so značným výskytom potenciálnych chýb nedodržania súladu v transakciách a zabezpečiť vysokú úroveň kontrol na predchádzanie, odhalenie a nápravu, podľa možnosti čo najskôr. V praxi to znamená, že pri kontrole súladu zo strany GR NEAR sa bude klásť väčší dôraz na dôležité predbežné kontroly transakcií, a to zamestnancami Komisie, ako aj na systematické systémové audity systémov platieb nepriameho riadenia (pričom sa vykonávajú aj následné audity a kontroly), ktoré značne presahujú rámec finančných záruk vyžadovaných nariadením o rozpočtových pravidlách. Rámec dodržiavania súladu GR NEAR tvoria nasledujúce významné zložky:

Preventívne opatrenia

- základná odborná príprava pre zamestnancov v oblasti riadenia pomoci, ktorá sa bude týkať problematiky podvodov,
- poskytovanie usmernení pomocou príručky postupov GR NEAR,
- ročný proces systémových auditov nepriameho riadenia s prijímateľskou krajinou vrátane overenia zavedeného systému riadenia a kontroly vrátane posúdenia na zabezpečenie zavedenia primeraných opatrení na boj proti podvodom v záujme predchádzania podvodom pri hospodárení s finančnými prostriedkami EÚ v rámci orgánov riadiacich príslušné finančné prostriedky a odhaľovania takýchto podvodov,
- *ex ante* kontrola mechanizmov na boj proti podvodom dostupných v partnerovi, ktorý je prijímateľom pomoci, ako súčasť posúdenia kritérií oprávnenosti riadenia verejných financií na účely podpory rozpočtu (t. j. aktívny záväzok bojovať proti podvodom a korupcii, primerané kontrolné orgány, dostatočná súdna právomoc a účinné mechanizmy reakcie a sankcií),
- *ex ante* kontroly všetkých zmlúv obstarávaných na vnútroštátnej úrovni, ich zrušenie po tom, ako vnútroštátne systémy splnia prísne kritériá v oblasti riadenia a kontroly.

Odhaľovanie podvodov a nápravné opatrenia

- *ex ante* kontroly transakcií vykonávané zamestnancami Komisie,

- vnútorné a vonkajšie audity a overovania, a to aj zo strany Európskeho dvora audítorov,
- retrospektívne kontroly a vymáhanie platieb.

V prípade podozrenia na úmyselné nezrovnalosti (podvod) má GR NEAR k dispozícii aj iné opatrenia vrátane:

- pozastavenia lehoty na platbu a informovania subjektu,
- osobitných auditov (audit *ad hoc*/forenzný audit),
- systému včasného odhaľovania rizika a vylúčenia,
- pozastavenia/ukončenia zmluvy,
- postupu vylúčenia,
- žiadostí o odloženie splácania finančných prostriedkov z vnútroštátnych fondov.

GR NEAR vypracovalo a realizovalo svoju vlastnú stratégiu boja proti podvodom, vypracovanú na základe metodiky poskytnutej úradom OLAF. Bola aktualizovaná v roku 2016 a schválená na roky 2016 – 2017.

Všeobecnými cieľmi tejto stratégie boja proti podvodom sú:

- Sieť na boj proti podvodom, získavanie údajov a poradenstvo: vytvoriť sieť kontaktných miest OLAF v rámci GR NEAR a takisto vypracovať údaje a štatistiky o prípadoch OLAF, ktoré sa týkajú GR.
- Podávanie správ o riadení a vzťahy so zainteresovanými stranami EÚ: zaviesť pravidelné cykly podávania správ o otázkach boja proti podvodom na úrovni vrcholového manažmentu a na úrovni komisára, ako aj vytvoriť nástroje, ktoré umožňujú toto podávanie správ, a koordinovať vzťahy medzi GR NEAR a OLAF.
- Zvyšovanie povedomia, riadenie postupov a dokumentov: zvýšiť úroveň informovanosti zamestnancov GR NEAR o podvodoch vrátane prehĺbovania ich vedomostí a kapacity na vykonávanie preventívnych a detekčných kontrol a na vypracovanie postupov a usmernení o podávaní správ o podvodoch a KPI na boj proti podvodom pre plán riadenia.

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

3.1. Okruh viacročného finančného rámca a nové navrhované rozpočtové riadky výdavkov

Okruh viacročného finančného rámca	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevky			
	Číslo Okruh 6	DRP/NRP ³⁹ .	krajín EZVO ⁴⁰	kandidátskych krajín ⁴¹	tretích krajín	v zmysle článku 21 ods. 2 písm. b) nariadenia o rozpočtových pravidlách
Okruh 6	16 01 Predvstupová pomoc – Výdavky na administratívne riadenie	NRP	NIE	NIE	NIE	NIE
Okruh 6	16 02 Predvstupová pomoc – Prevádzkové úvery	DRP	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO
Okruh 6	16 02.01 Podpora posilnenia právneho štátu, demokracie, občianskej spoločnosti, základných a ľudských práv, migrácie vrátane riadenia hraníc, ako aj bezpečnosti.	DRP	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO
Okruh 6	16 02.02 Podpora posilnenia účinnosti verejnej správy, štrukturálnych reforiem a dobrej správy vecí verejných.	DRP	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO
Okruh 6	16 02.03 Podpora vytvárania pravidiel, noriem, politik a postupov v súlade s Úniou	DRP	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO
Okruh 6	16 02.04 Podpora posilňovania hospodárskeho a sociálneho rozvoja	DRP	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO
Okruh 6	16 02.05 Podpora územnej a cezhraničnej spolupráce	DRP	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO

³⁹ DRP = diferencované rozpočtové prostriedky/NRP = nediferencované rozpočtové prostriedky.

⁴⁰ EZVO: Európske združenie voľného obchodu.

⁴¹ Kandidátske krajiny a prípadne potenciálni kandidáti zo západného Balkánu.

3.2. Odhadovaný vplyv na výdavky

3.2.1. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na výdavky⁴²

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Okruh viacročného finančného rámca	6	SUSEDSTVO A SVET
---	----------	-------------------------

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Po roku 2027	SPOLU
Operačné rozpočtové prostriedky	Závazky	(1)	1 899,300	1 938,665	1 978,014	2 018,145	2 058,259	2 100,355	2 143,433		14 136,171
	Platby	(2)	94,239	337,482	591,552	995,238	1 460,304	1 589,081	1 678,593	7 389,681	14 136,171
Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia programu ⁴³	Závazky = Platby	(3)	49,700	50,335	50,986	51,855	52,741	53,645	54,567		363,829
Rozpočtové prostriedky na finančné krytie programu SPOLU	Závazky	= 1 + 3	1 949,000	1 989,000	2 029,000	2 070,000	2 111,000	2 154,000	2 198,000		14 500,000
	Platby	= 2 + 3	143,939	387,817	642,538	1 047,093	1 513,045	1 642,726	1 733,160	7 389,681	14 500,000

⁴² Z dôvodu zaokrúhľovania celková suma nemusí predstavovať presný súčet jednotlivých položiek.

⁴³ Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky určené na financovanie implementácie programov a/alebo akcií Európskej únie (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.

Okruh viacročného finančného rámca	7	„ADMINISTRATÍVNE VÝDAVKY“
---	----------	----------------------------------

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Po roku 2027	SPOLU
Ľudské zdroje		41,128	41,950	42,789	43,645	44,518	45,408	46,316		305,755
Ostatné administratívne výdavky		3,532	3,602	3,674	3,748	3,823	3,899	3,977		26,255
Rozpočtové prostriedky v rámci OKRUHU 7 viacročného finančného rámca SPOLU	(Závazky spolu = Platby spolu)	44,659	45,552	46,464	47,393	48,341	49,307	50,294		332,010

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Po roku 2027	SPOLU
Rozpočtové prostriedky v rámci všetkých OKRUHOV viacročného finančného rámca SPOLU	Závazky	1 993,659	2 034,552	2 075,464	2 117,393	2 159,341	2 203,307	2 248,294		14 832,010
	Platby	188,598	433,369	689,002	1 094,486	1 561,386	1 692,033	1 783,454	7 389,682	14 832,010

3.2.2. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na administratívne rozpočtové prostriedky

- Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov.
- Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Roky	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SPOLU
------	------	------	------	------	------	------	------	-------

OKRUH 7 viacročného finančného rámca								
Eudské zdroje	41,128	41,950	42,789	43,645	44,518	45,408	46,316	305,755
Ostatné administratívne výdavky	3,532	3,602	3,674	3,748	3,823	3,899	3,977	26,255
Medzisúčet OKRUHU 7 viacročného finančného rámca	44,659	45,552	46,464	47,393	48,341	49,307	50,294	332,010

Mimo OKRUHU 7⁴⁴ viacročného finančného rámca								
Eudské zdroje	41,750	42,585	43,436	44,305	45,191	46,095	47,017	310,379
Ostatné administratívne výdavky	7,950	7,750	7,550	7,550	7,550	7,550	7,550	53,450
Medzisúčet mimo OKRUHU 7 viacročného finančného rámca	49,700	50,335	50,986	51,855	52,741	53,645	54,567	363,829

SPOLU	94,359	95,887	97,450	99,248	101,082	102,953	104,861	695,839
--------------	---------------	---------------	---------------	---------------	----------------	----------------	----------------	----------------

⁴⁴ Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky určené na financovanie implementácie programov a/alebo akcií Európskej únie (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.

3.2.2.1. Odhadované potreby ľudských zdrojov

- Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie ľudských zdrojov.
- Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie ľudských zdrojov, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

odhady sa vyjadrujú v jednotkách ekvivalentu plného pracovného času

Roky	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
•Plán pracovných miest (úradníci a dočasní zamestnanci)							
Ústredie a zastúpenia Komisie	199	199	199	199	199	199	199
Delegácie	50	50	50	50	50	50	50
Nepriamy výskum							
Priamy výskum							
•Externí zamestnanci (ekvivalent plného pracovného času: EPPČ) – ZZ, MZ, VNE, DAZ a PED ⁴⁵							
Okruh 7							
Financované z OKRUHU 7 viacročného finančného rámca	– ústredie	25	25	25	25	25	25
	– delegácie	8	8	8	8	8	8
Financované z finančného krytia programu ⁴⁶	– ústredie	97	97	97	97	97	97
	– delegácie	482	482	482	482	482	482
Nepriamy výskum							
Priamy výskum							
Iné (uved'te)							
SPOLU	861	861	861	861	861	861	861

Opis úloh, ktoré sa majú vykonať:

Úradníci a dočasní zamestnanci	Plánovanie, príprava programov, riadenie a monitorovanie finančnej pomoci
Externí zamestnanci	Plánovanie, príprava programov, riadenie a monitorovanie finančnej pomoci

⁴⁵ ZZ = zmluvný zamestnanec, MZ = miestny zamestnanec, VNE = vyslaný národný expert, DAZ = dočasný agentúrny zamestnanec, PED = pomocný expert v delegácii.

⁴⁶ Čiastkový strop pre externých zamestnancov financovaných z operačných rozpočtových prostriedkov (pôvodné rozpočtové riadky „BA“).

3.2.3. Príspevky od tretích strán

Návrh/iniciatíva:

- nezahŕňa spolufinancovanie tretími stranami.
- zahŕňa spolufinancovanie tretími stranami, ako je odhadnuté v nasledujúcej tabuľke:

rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Roky	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SPOLU
Uveďte spolufinancujúci subjekt								
Prostriedky zo spolufinancovania SPOLU								

3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy

- Návrh/iniciatíva nemá finančný vplyv na príjmy.
- Návrh/iniciatíva má finančný vplyv na príjmy, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:
  - vplyv na vlastné zdroje
  - vplyv na iné príjmy

uveďte, či sú príjmy pripísané rozpočtovým riadkom výdavkov

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Rozpočtový príjmov: riadok	Vplyv návrhu/iniciatívy ⁴⁷						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Článok							

V prípade pripísaných príjmov uveďte príslušné rozpočtové riadky výdavkov.

Ďalšie poznámky (napr. spôsob/vzorec použitý na výpočet vplyvu na príjmy alebo akékoľvek ďalšie informácie).

⁴⁷ Pokiaľ ide o tradičné vlastné zdroje (clá, odvody z produkcie cukru), uvedené sumy musia predstavovať čisté sumy, t. j. hrubé sumy po odčítaní 20 % na náklady na výber.